

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології

**ВОЛИНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

МІЖВУЗІВСЬКИЙ НАУКОВИЙ ФОРУМ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

«СУЧАСНІ АСПЕКТИ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ НАУКИ»

Електронне видання

22 травня 2025 року

Кам'янець-Подільський
2025

УДК 811+37](082)
ББК 81+74я431
341

Рекомендувала кафедра німецької мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, протокол № 5 від 27 травня 2025 року.

Збірник матеріалів Міжвузівського наукового форуму здобувачів вищої освіти «Сучасні аспекти та перспективні напрями розвитку науки». [Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. 88 с.

Електронна версія збірника доступна за покликаннями:

https://drive.google.com/file/d/1wmGebuN_kyhqANAROK3EvWQnuoTJ0P4q/view

У збірнику вміщено доповіді здобувачів вищої освіти, виголошені на Міжвузівському науковому форумі здобувачів вищої освіти «Сучасні аспекти та перспективні напрями розвитку науки». Адресовано науковцям, учителям і здобувачам вищої освіти.

УДК 811+37](082)
ББК 81+74я431

Матеріали збірника подані в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, власних імен та ін.

© К-ПНУ імені Івана Огієнка, 2025

ЗМІСТ

<i>Богович Катерина</i> СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	6
<i>Вітвіцька Богдана</i> ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОГО ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	8
<i>Возненко Катерина</i> СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ВІЙСЬКОВИХ ТЕКСТІВ.....	10
<i>Гаврилишин Юлія</i> ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ERINNERUNGSORTE У НІМЕЦЬКОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ.....	12
<i>Данкевіч Олександр</i> АРХЕТИП ВОДИ У РОМАНІ ГРЕМА СВІФТА «WATERLAND».....	14
<i>Джигун Марина</i> МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ.....	16
<i>Загоровська Софія</i> ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПОМИЛКИ У МАШИННОМУ ПЕРЕКЛАДІ.....	19
<i>Залевська Єлизавета</i> СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОЇ РИТОРИКИ.....	20
<i>Заремба Анна</i> МУЗИЧНИЙ ЕКФРАЗИС ЯК ЧИННИК СВОЄРІДНОСТІ НАРАТИВУ В РОМАНІ ТОНІ MORRISON «JAZZ».....	22
<i>Зубаль Валерія</i> ОБРАЗ ЖІНКИ В РОМАНІ ТОНІ MORRISON «THE BLUEST EYE»: ЖЕРТВА ЧИ БУНТАРКА?.....	24
<i>Іваськова Олександра</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІДІОМ У ТЕКСТАХ ПІСЕНЬ THE WEEKND.....	26
<i>Калапац Яна</i> РОЛЬОВА ГРА НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	28
<i>Кацідим Марія</i> ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА БАЗІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	30
<i>Кіндзерська Олександра</i> ХРОНТОП РОМАНУ ГРЕМА СВІФТА «THE LIGHT OF DAY» ЯК ЧИННИК ЙОГО ЖАНРОВОЇ СПЕЦИФІКИ.....	32
<i>Компанієць Вікторія</i> ІДІОМИ З КОМПОНЕНТОМ <i>КВИТИ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ: СТРУКТУРА ТА ЗНАЧЕННЯ.....	34
<i>Лакатош Андрій</i> СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РИТОРИЧНОГО ЗАПИТАННЯ В ТЕКСТІ.....	36
<i>Макаревич Олександра</i> РОЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА ГРУПОВИХ ПРОЄКТІВ У	

КОНТЕКСТІ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	38
<i>Малець Еліна</i> ОБ'ЄКТИВАЦІЯ КОНЦЕПТУ KOLLEKTIVER WESTEN В НІМЕЦЬКОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ.....	40
<i>Мойсова Олеся</i> РЕАЛІЗАЦІЯ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ.....	44
<i>Мрачковська Каріна</i> СПЕЦИФІКА ТА ВПЛИВ АНГЛІЙСЬКОГО СЛЕНГУ В МОЛОДІЖНІЙ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ.....	47
<i>Мястковська Дарія</i> ВИКОРИСТАННЯ ІГОР ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ЗЗСО.....	49
<i>Новак Вікторія</i> АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	51
<i>Павлов Арсен</i> ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	53
<i>Пастернак Тетяна</i> ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	55
<i>Постоловська Христина</i> ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ЗАЙМЕННИКОВИХ ПРИСЛІВНИКІВ У РОЗМОВНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	56
<i>Рибачок Дарина</i> СУЧАСНІ ОНЛАЙН-ІГРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ НАВИЧОК ХХІ СТОЛІТТЯ УЧНІВ НА УРОКАХ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ.....	58
<i>Савченко Валерія</i> ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	60
<i>Семенюк Дар'я</i> ХУДОЖНЄ ПОРІВНЯННЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ В РОМАНІ «КЕРРІ» СТІВЕНА КІНГА.....	62
<i>Сиротюк Катерина</i> РОБОТА З АВТЕНТИЧНИМ ПІСЕННИМ МАТЕРІАЛОМ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 9 КЛАСІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	63
<i>Тичинський Владислав</i> ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	65
<i>Ткачук Анна</i> КОНЦЕПЦІЯ ІСТОРІЇ В РОМАНІ ГРЕМА СВІФТА «WATERLAND».....	67
<i>Фатіна Анна</i> ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	

У НАВЧАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	69
<i>Франчук Юлія</i> ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 5 КЛАСІ ЗАСОБАМИ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ VABVEL.....	71
<i>Хміль Діана</i> ФОРМУВАННЯ НАСКРІЗНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В НУШ (НА ПРИКЛАДІ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ).....	73
<i>Чаленко Софія</i> СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ.....	75
<i>Шевчук Вікторія</i> ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АФОРИЗМІВ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ).....	76
<i>Лижнюк Анастасія</i> ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННСВИХ НАВИЧОК УЧНІВ 5-7 КЛАСІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ (НА ПРИКЛАДІ ГРУПОВОЇ РОБОТИ).....	78
<i>Плахіна Віолетта</i> ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 8-9 КЛАСІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНИХ ФІЛЬМІВ САЙТУ «DEUTSCHE WELLE».....	80
<i>Райська Еліна</i> ВИКОРИСТАННЯ ІГОР ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ЗЗСО.....	83
<i>Романюк Максим</i> ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ПЛАТФОРМ ТА ВІДЕОХОСТИНГУ YOUTUBE НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-7 КЛАСІВ В ЗЗСО.....	86

Богович Катерина,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

СУЧАСНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОСТІ

ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Актуальність теми. Креативність є необхідністю в сучасному світі, адже хороший рівень «soft skills» стане неабиякою перевагою під час влаштування на роботу у багатьох сферах діяльності. Розвиток креативності починається з раннього дитинства, тому працівники в освітніх закладах повинні допомагати здобувачам освіти розвивати цю навичку. Сучасні освітні реалії вимагають не лише навчання мовним навичкам, а й розвитку креативного мислення. Креативність розглядається як одна з ключових компетентностей ХХІ століття, що дозволяє гнучко реагувати на нові виклики, вирішувати проблеми інноваційними способами та самостійно здобувати знання. Навчання іноземних мов (ІМ) пропонує численні можливості для розвитку креативності, оскільки воно базується на спілкуванні, взаємодії та культурному розмаїтті.

Мета дослідження — теоретично обґрунтувати і практично апробувати сучасні інструменти формування креативності здобувачів освіти на уроці німецької мови у п'ятому класі НУШ.

Об'єкт дослідження — сучасні інструменти формування креативності на уроках німецької мови.

Предмет дослідження — інтерактивні та ігрові технології як засоби формування креативності здобувачів освіти на уроці німецької мови у 5 класі НУШ.

За підсумками дослідження теоретично обґрунтовано і практично апробовано сучасні інструменти формування креативності здобувачів освіти на уроці німецької мови у п'ятому класі. Особливу увагу зосереджено на можливостях

використання ігрових та інтерактивних технологій, а також сучасних онлайн-ресурсів, які можуть сприяти розвитку креативності здобувачів освіти.

Визначено, що «креативність» – це вміння генерувати нові цікаві ідеї, знаходити нестандартні рішення проблем, бути гнучким у своєму баченні світу та відхилятися традиційних способів мислення. З освітньої точки зору, креативність означає розвиток незалежності, ініціативності, гнучкості та критичного мислення. Ці компетентності є ключовими для навчання у XXI столітті і формують важливу основу для навчання впродовж усього життя.

Описано інтерактивні технології, які допомагають розвивати креативність на уроках іноземної мови, це такі як: інтерактивні технології кооперативного навчання, інтерактивні технології колективно-групового навчання, технології ситуативного моделювання, технології опрацювання дискусійних питань.

Аналіз показав, що завдання, пов'язані з рухом, зображеннями, цифровими медіа та груповою роботою, не лише сприяють розвитку творчого мислення, а й покращують увагу та зміцнюють мовні навички загалом. Також стало зрозуміло, що вчитель відіграє центральну роль як фасилітатор, ініціатор і підтримка творчих навчальних процесів. Його здатність створити відкриту і стимулюючу атмосферу в класі має вирішальне значення для успіху креативних методів.

У процесі дослідження розглянуто різноманітні цифрові платформи, на основі яких було створено завдання відповідно до рівня та навчальних тем 5-го класу з урахуванням вимог модельної навчальної програми з іноземних мов.

Варто зазначити, що впровадження будь-яких сучасних інструментів для розвитку креативності також пов'язане з певними викликами. До них відносяться технічні вимоги, управління часом на уроці, дидактичне планування та індивідуальна готовність вчителя випробувати нові методи.

Підсумовуючи, зазначимо, що розвиток креативності на уроках німецької мови є важливою складовою сучасного та орієнтованого на учня навчання. Завдяки цілеспрямованому використанню сучасних дидактичних інструментів

процес навчання можна зробити не лише більш ефективним, але й цікавішим та приємнішим. Креативні завдання позитивно впливають на емоційний розвиток здобувачів освіти, створюють простір для самовираження, підвищують впевненість у собі та дозволяє здобувачам освіти висловлювати власні думки та ідеї.

Вітвіцька Богдана,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОГО ОПАНУВАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

У процесі вивчення іноземної мови важливим компонентом є граматична компетентність, що виступає однією з основ комунікативної компетентності. Вона передбачає не лише знання граматичних правил, а й уміння правильно та доцільно використовувати граматичні структури в усному та писемному мовленні. Формування граматичної компетентності є особливо актуальним в умовах сучасної освіти, де пріоритет надається практичному володінню мовою, а не механічному заучуванню правил.

Мета роботи полягає в аналізі теоретичних засад та практичних способів формування граматичної компетентності у здобувачів освіти, а також визначенні найбільш ефективних методів і засобів, які сприяють якісному засвоєнню граматичних знань і їх застосуванню в мовленнєвій діяльності.

У процесі дослідження виявлено, що формування граматичної компетентності має здійснюватися поетапно: від ознайомлення з граматичними структурами – до їх активного використання в мовленні. Основними методами навчання граматики є:

– традиційний метод (пояснення правила та тренувальні вправи);

– комунікативний метод, за якого граматику засвоюється в процесі живого мовлення та в контексті;

– інтерактивні технології (граматичні ігри, групова робота, інтернет-завдання);

– візуальні засоби (таблиці, схеми, інфографіка);

– метод порівняння з рідною мовою або іншими вже вивченими мовами, що допомагає уникнути типових інтерференцій.

Особливо ефективним є поєднання традиційного та комунікативного підходів. Наприклад, після пояснення правила доцільно перейти до його використання в діалогах, письмових завданнях або навіть у рольових іграх. Вивчення граматики через контекст (на прикладі реальних ситуацій) допомагає студентам краще усвідомити функції граматичних форм і запам'ятати їх через асоціації.

Окрім того, значну роль відіграють цифрові технології: мобільні додатки, онлайн-платформи (наприклад, Duolingo, LingQ, DeutschAkademie), відеоуроки та інтерактивні вправи, які не лише роблять процес навчання більш різноманітним, а й сприяють підвищенню мотивації студентів.

Складність формування граматичної компетентності полягає також у тому, що різні граматичні теми потребують різного підходу. Наприклад, при вивченні часових форм дієслів ефективною є система порівнянь та наочності, а при вивченні порядку слів у реченні – тренувальні вправи й аудіювання.

Підсумовуючи зазначимо, що граматична компетентність є необхідною умовою ефективної комунікації іноземною мовою. Її формування вимагає системного, поетапного підходу, інтеграції класичних та інноваційних методів навчання, а також урахування індивідуальних потреб і особливостей здобувачів освіти. Успішне опанування граматики сприяє зростанню впевненості у власних мовленнєвих навичках, розширює можливості міжкультурного спілкування та забезпечує якісну мовну підготовку майбутніх фахівців.

Возненко Катерина,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Нім-35)

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк

СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ВІЙСЬКОВИХ ТЕКСТІВ

Військовий текст є різновидом спеціалізованого дискурсу, адже він призначений для військової сфери – збройних сил, силових відомств, оборонних структур. Він нерозривно пов'язаний із соціальною практикою війни і воєнно-політичними процесами. З погляду функціонального призначення військовий дискурс «належить насамперед до соціального виміру війни» [3, с. 92].

Метою дослідження є вивчення особливостей перекладу німецькомовних військових текстів, зосереджуючись на зміні порядку слів у заголовках при перекладі на українську мову.

Німецькомовні військові тексти відзначаються насиченою фаховою лексикою: вони містять численні спеціальні терміни (наприклад, *Bundeswehr*, *Einsatz*, *Gefechtsstand*, *Gefechtsordnung*, *Panzerabwehr*, *Stabsstelle* тощо), аббревіатури (*Bw* для *Bundeswehr*, *NATO*, *UN*, *ELM* (*Einsatzleitung Mitte*) та ін.), а також кальки і запозичення, пов'язані з міжнародними військовими структурами [1, с. 14–15]. Значну частину лексики складають складені слова (композиції) й іменники широкої семантики, відомі з розмовного або нейтрального стилю (*Einsatz*, *Sicherheit*, *Verteidigung*), але наповнені військовим змістом у відповідному контексті.

У військових текстах поширені номінативні групи (ланцюжки прикметників із прикметниками та числівниками), які чітко й однозначно позначають поняття, а також однозначні терміни без синонімічних варіантів. На відміну від художніх або публіцистичних текстів, ці документи уникають емоційно забарвлених або розмовних слів, утримуючи формальну й нейтральну лексику [1, с. 14–16]. Фахова

військова лексика зорієнтована на точність і стандартизацію понять, тому різні автори одних і тих самих команд чи процедур використовують усталені терміни без стилістичних прикрас [2, с. 27-29].

Синтаксично військові тексти характеризуються стислою, інструктивною мовою. Для цих текстів типові прості речення наказового характеру, часто з імперативними дієсловами чи з модальними дієсловами дії (*müssen, sollen*), що однозначно вказують на обов'язкові дії (наприклад, „*Alle Soldaten melden sich pünktlich um 08:00 Uhr am Sammelplatz!*“ – «*Усі солдати з'являються о 08:00 у місці збору!*»).

Стилістично німецькомовні військові тексти вирізняються офіційністю та дистанційністю. Вони дотримуються норм офіційно-ділового стилю: уникають метафор, інверсій, риторичних питань чи художньої образності – натомість зберігають нейтральний тон і точність. Так, навіть у газетних статтях або радіоповідомленнях про військові події лексика залишається фактологічною, без оцінної лексики (наприклад, „*schwerer Beschuss*“ – «*інтенсивний обстріл*», але не «*жахливий обстріл*») [1, с. 15-16].

У військових текстах з німецької мови часто зустрічаються довгі багатоскладові номінації, побудовані за принципом складання (композиційні словосполучення, наприклад *Schlachtfeldherr* – «*ватажок поля бою*»). Для їх адекватного перекладу українською застосовують різні стратегії: калькування складу терміна, поділ на компоненти з описовим перекладом кожного, або пошук усталених аналогів.

Список використаних джерел

1. Бевз Н. В. Переклад як культурний феномен: герменевтико-комунікативний аспект: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.04 «Філософська антропологія, філософія культури». Харків, 2010. 20 с.

2. Демецька В.В. Теорія адаптації: крос-культурні та перекладознавчі

проблеми: монографія. Херсон: МП «Норд», 2006. 280 с.

З. Іщук А. Морфосинтаксичні особливості англомовного туристичного дискурсу. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Т. 42, № 3. С. 53-56.

Гаврилишин Юлія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim -35)

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк

ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ ERINNERUNGSSORTE У НІМЕЦЬКОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ

Концепти, якими оперують люди, щоб охарактеризувати та збагнути культурні цінності інших держав, відіграють суттєву роль у забезпеченні міжкультурної комунікації. Такі концепти часто зустрічаються в медіадискурсі і є предметом дослідження у лінгвістиці та перекладознавстві, зокрема досліджували їх Т. ван Дейк, Д. Коритнік, С. Баранова, О. Черниш та ін. Водночас українські науковці лише частково враховують результати цих досліджень, а кількість робіт, присвячених вивченню концептів у контексті медіадискурсу, залишається незначною. Саме цим зумовлена актуальність проведеного дослідження [1].

Об'єктом дослідження є мовні засоби вираження концепту ERINNERUNGSSORTE в німецькомовних ЗМІ, *предметом* – способи вербалізації концепту ERINNERUNGSSORTE в німецькомовному медіадискурсі та особливості їх відтворення українською мовою. *Мета дослідження* полягає в комплексному аналізі концепту ERINNERUNGSSORTE у сучасному німецькомовному медіадискурсі та особливості його відтворення українською мовою.

Матеріалом дослідження слугували тексти німецькомовних медіа (новини, статті, газети, онлайн-медіа, інтерв'ю), у який згадується концепт ERINNERUNGSSORTE. Здійснено власний переклад текстових фрагментів зі статей, що дозволило ретельно вивчити та проаналізувати концепт

ERINNERUNGSSORTE у сучасному німецькомовному медійному дискурсі.

Поняття концепту демонструє міждисциплінарну природу та стала невід'ємною частиною когнітивної лінгвістики. Концепт – одна з ключових категорій під час лінгвістичного відтворення мовної картини світу [3].

У досліджуваних онлайн-публікаціях медіаресурсів концепт ERINNERUNGSSORTE відображається через категорії пам'ятників, ідей, символів, текстів, пам'ятних свят, обов'язку тощо, з якими пов'язується ідентичність німецької нації. Багатозначність концепту виникає в контексті збереження традицій і сучасної історичної пам'яті: *Erinnerung, Erinnerungspflicht, Genozid, Einheit, Heldentum, Erinnerung an das Heldentum, kollektives Gedächtnis, Vergangenheit, Ehrungen der unzähligen Opfer, Monument* та ін [4].

Концепт ERINNERUNGSSORTE широко використовується в наукових дослідженнях та журналістиці для позначення місцевих, регіональних, національних, двонаціональних і транснаціональних місць пам'яті, а також для перенесення цієї концепції в колоніальні та постколоніальні контексти. Зокрема, концепт ERINNERUNGSSORTE простежується і в назві центрального міста колишньої НДР – столиці. Так, у прикладі з медіатексту: *Anfang der Siebzigerjahre wurde das bis dahin erfolgreichste Fußballteam der DDR-Hauptstadt einfach in eine andere Stadt abgeschoben* [5] / «На початку 1970-х років найуспішнішу футбольну команду столиці НДР просто депортували в інше місто» відображається не лише конкретна історична подія, а й символічне значення міста як важливого „місця пам'яті“.

Вербалізація концепту ERINNERUNGSSORTE допомагає краще зрозуміти, як німецька мова віддзеркалює не тільки фізичні місця та складові пам'яті, а й влучно передає всі емоційні та смислові наповнення [2].

Під час дослідження з'ясовано, що концепт ERINNERUNGSSORTE – це концепт, який складається з пов'язаних між собою і логічно впорядкованих значень, і як результат формуються в систему вищого рівня – концептосферу. Так,

концепт ERINNERUNGSSORTE формує конфігураційні взаємозв'язки з концептами „Erinnerung“, „Geschichte“, „Kultur“ та іншими.

Отже, аналізований концепт займає особливе місце в німецькомовному медіапросторі, адже він віддзеркалює широкий спектр значень та сенсів, які змінюються залежно від контексту, в якому їх вживають автори публікацій. Семантична структура концепту вибудовується завдяки взаємодії різноманітних складових та асоціацій, які увиразнюють його зміст у політичних, суспільних, культурних, мистецьких, історичних та аналітичних дискурсах.

Список використаних джерел

1. Джеріх О. С. «Концепт» у сучасній когнітивній лінгвістиці та лінгвокультурології : поняття та структура. *Типологія мовних значень у діяхронічному та зіставному аспектах*. 2018. Вип. 35–36. С. 61–69.

2. Коритнік Д. Ю., Баранова С. В. Медіадискурс як різнопланове явище сучасних медіадосліджень. *Нова філологія*. 2020. №80. С. 266–271.

3. Ставчук Н. В. Концепт як базове поняття.
URL: http://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/12373/1/KONTSEPT_%20YAK_BAZOVE%20PONYATTY_%20KOHNTIVN_YI_LINHVISTYKY.pdf

4. DUDEN-online : Das große Wörterbuch der deutschen Sprache. Available at
URL: <https://www.duden.de>

5. Willmann F. Der meistgehasste Club der DDR. Zeit.
URL: <https://www.zeit.de/sport/2025-03/stasi-fc-dokumentarfilm-bfc-dynamo-erich-mielke-ddr>

Дапкєвіч Олександр,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Fil1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

АРХЕТИП ВОДИ У РОМАНІ ГРЕМА СВІФТА «WATERLAND»

У романі «Waterland» художня концепція життя та історії реалізується через

низку архетипних образів, пов'язаних із взаємодією води і землі. Події відбуваються у Фенленді – болотистій місцевості на сході Англії, де вода є невід'ємною частиною життя місцевих жителів. Цей регіон знаходиться під постійною загрозою затоплення, він символізує хрупкість людського існування та непередбачуваність життя і історії.

Вода в романі асоціюється з плином часу та історією. Вона символізує постійний рух і зміни, які неминучі в житті кожної людини та суспільства в цілому. У романі історія, як і річка, тече не прямо, а звивається, повертаючись до минулого та затримуючись на важливих моментах, вливаючись у сьогодення. Тобто, незважаючи на людські зусилля контролювати або розуміти історію, вона залишається плинною та невловимою як вода.

Також вода може бути пов'язана з пам'яттю та забуттям. Як відомо з різних наукових джерел, вода в багатьох культурах є засобом оновлення й очищення, вона символізує плинність буття і дає можливість забути трагічне минуле, хоча саме минуле ніколи не зникає. У романі вода виконує схожу функцію, адже річка, що тече крізь Фенленд, є свідком великої кількості подій: як особистих трагедій, так і масштабних історичних подій.

У міфах вода часто виступає як межа між світами – світом живих і мертвих, світом минулого та майбутнього. Вода у романі також має цю властивість: вона є місцем, де стікаються різні покоління людей, навіть цілі епохи, а також є простором, де свідомість людей перебуває у складних зв'язках із реальністю. Для Тома Кріка, головного героя і наратора роману, річка – це не просто місце, де складається його життя та відбувається становлення його особистості, а символ історії в її широкому значенні: індивідуальної, родової, природної, соціальної.

Таким чином, архетип води у романі насичений багатогранною символікою, відображаючи міфологічні уявлення про життя, смерть, час та історію.

Джигун Марина,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ

Діалогічне мовлення є однією з найважливіших форм спілкування, що передбачає здатність висловлювати власну думку, реагувати на репліки співрозмовника, ставити запитання та брати участь у дискусіях. Успішне оволодіння цими навичками значною мірою залежить від технологій і методів навчання, які використовуються на уроках німецької мови. Традиційні підходи, що зосереджуються на механічному відтворенні граматичних конструкцій або заучуванні текстів, не завжди якісно сприяють розвитку комунікативних умінь. Натомість сучасні педагогічні технології, орієнтовані на інтерактивність і діяльнісний підхід, дозволяють створити умови для ефективного навчання діалогічного мовлення на уроках німецької мови. Питання розвитку діалогічного мовлення на уроках німецької мови досліджували: В. Бурдик, С. Гапонова, Т. Капітан, А. Киналь, С. Корнієнко, Т. Матвійчук, С. Ніколаєва та ін. Застосування таких технологій, як рольові ігри, дискусії, проєктне навчання, інтерактивні вправи й цифрові інструменти, не лише активізує навчальний процес, але й сприяє розвитку критичного мислення, емпатії, креативності та впевненості учнів у своїх мовних здібностях. Це особливо важливо у 8-9 класах, коли підлітки перебувають на етапі формування власної ідентичності та прагнуть висловлювати свої думки, використовуючи більш складні мовленнєві конструкції.

Метою дослідження є аналіз використання сучасних технологій формування навичок діалогічного мовлення на уроках німецької мови у 8 класі.

Об'єкт дослідження: процес формування навичок діалогічного мовлення в

учнів 8 класу на уроках німецької мови.

Предмет дослідження: технології формування навичок діалогічного мовлення на уроках німецької мови у 8 класі ЗЗСО.

У процесі проведеного дослідження з'ясовано, що формування навичок іншомовного діалогічного мовлення є важливою складовою навчання іноземних мов у школі, зокрема в 8 класі, де учні вже володіють базовими лексико-граматичними знаннями. Аналіз наукової літератури дозволив конкретизувати поняття «іншомовне діалогічне мовлення» та окреслити його особливості у контексті навчання німецької мови. Зокрема, встановлено, що діалогічне мовлення передбачає не лише володіння лексико-граматичним матеріалом, а й здатність ефективно взаємодіяти з партнером у мовленнєвій ситуації. Розвиток навичок діалогічного мовлення є важливою складовою

Виокремлено сучасні педагогічні технології, що забезпечують цілеспрямоване формування навичок діалогічного мовлення. До найбільш ефективних належать інтерактивні методи навчання, рольові ігри, ситуаційні вправи, використання цифрових ресурсів та платформ для онлайн-комунікації. Використання інноваційних педагогічних технологій, таких як комунікативно орієнтовані, інтерактивні та проєктні підходи, дозволяє ефективно формувати навички діалогічної взаємодії через моделювання реальних життєвих ситуацій, рольові ігри, інтерв'ю, а також роботу в групах і парах.

Сучасні цифрові технології відіграють ключову роль у зміні підходів до навчання, зокрема вивчення іноземних мов. Застосування інструментів, таких як інтерактивні платформи, відеоконференції, чат-боти, мобільні додатки та створення подкастів, дозволяє учням 8 класу активно практикувати діалогічне мовлення та сприяє розвитку їхньої комунікативної компетентності. Ці технології не тільки роблять навчання більш захопливим, але й створюють можливості для самостійної роботи та інтерактивного спілкування, що важливо для ефективного засвоєння мови.

Сучасні методи, зокрема використання відеоконференцій для рольових ігор або мобільних додатків для тренування мовленнєвих навичок, дозволяють учням зануритися в реальні комунікативні ситуації, що значно покращує їхні мовні навички. Чат-боти та платформи для створення подкастів додають елемент інтерактивності та допомагають у розвитку не лише лексичних і граматичних навичок, але й творчих здібностей учнів.

Ці технології створюють умови для активної участі учнів у навчальному процесі, сприяють розвитку критичного мислення, креативності та комунікативної компетенції, що має важливе значення для подальшого вдосконалення мовленнєвих навичок та міжкультурної комунікації. Їхня систематична й цілеспрямована інтеграція в освітній процес сприяє зростанню мотивації учнів, підвищенню рівня мовленнєвої активності та формуванню практичних умінь ведення діалогу.

Проведено емпіричне дослідження серед учнів 8 класу, що продемонструвало позитивну динаміку розвитку навичок діалогічного мовлення за умови застосування вищезазначених технологій. Одержані дані підтвердили ефективність впроваджених методик, що дозволяє зробити висновок про доцільність подальшого їх використання в навчально-виховному процесі, а також необхідність удосконалення підходів до організації мовленнєвої діяльності учнів з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей та рівня мовної підготовки. Результати дослідження підкреслюють необхідність запровадження спеціально організованої роботи та використання різноманітних методів і форм навчання для удосконалення вмінь діалогічного мовлення серед учнів 8 класу.

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ПОМИЛКИ У МАШИННОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Мета дослідження спрямована на аналіз термінологічних помилок у машинному перекладі (МП) з німецької на українську мову. Дослідження є актуальним через швидку еволюцію алгоритмів МП та їхню інтеграцію в професійну та побутову сферу. *Об'єкт* дослідження – процес перекладу з використанням МП між німецькою та українською мовами. *Предмет* дослідження – термінологічні помилки, які виникають внаслідок МП без повного урахування контексту та фахових особливостей термінів.

Швидкий розвиток технологій штучного інтелекту, особливо галузі МП, суттєво змінює сучасну перекладацьку діяльність. Такі системи, як Google Translation, DeepL та інші, все активніше застосовуються не тільки в професійному середовищі, а й в повсякденному житті. Попри позитивні аспекти в розвитку МП, залишається низка проблем, серед яких є термінологічні помилки. Під час перекладу різних типів текстів важливо зберігати точність термінів, щоб коректно передати їхнє значення. При перекладі нових термінів слід прагнути знайти варіант, який найпрозоріше передає зміст терміну [1, с. 42-43]. Люди розуміють терміни через призму свого бачення – свій особистий досвід, культуру, освіту, мову, національні цінності тощо [2, с. 129].

До прикладу, юридичний термін *die Anklage* – *обвинувачення*, DeepL переклав, як *обвинувальний акт*, переклад терміну не є правильним, оскільки *обвинувальний акт* – це офіційний документ, яким слідство висуває обвинувачення особі, яка вчинила правопорушення; медичний термін *der Blutdruck* – *артеріальний тиск*, DeepL переклав, як *кров'яний тиск*, в загальному переклад правильний, але *кров'яний* не є точним терміном в медицині.

До технічного терміну належить слово *der Speicher*, яке найчастіше потрібно

перекласти як *оперативна пам'ять*. DeepL переклав як *пам'ять*.

Не зважаючи на прогрес систем МП, збереження точності термінів залишається важливим аспектом. МП ще не здатний повною мірою враховувати контекст, галузеві особливості тощо. Це особливо помітно при перекладі юридичних термінів, де незначна помилка може призвести до неправильного розуміння. Тому участь перекладача, здатного забезпечити правильну інтерпретацію термінів, залишається необхідною умовою якісного перекладу.

Список використаних джерел

1. Бєлих О. Термінологічні словосполучення із стрижневим компонентом "KRIEG" та їх переклад на українську мову. *Академічні студії. Серія "Гуманітарні науки"*. 2024. Вип. 1. С. 40–46.
URL: <https://doi.org/10.52726/as.humanities/2024.1.6>

2. Бондарчук О. Ю., Лисецька Н. Г., Пасик Л. А. Переклад як трансфер культури (художній, науково-технічний та медіа-дискурс). Наукові записки Національного університету "Острозька академія" : Серія "Філологія". Острог : Вид-во НаУОА, 2021. Вип. 12(80). С. 126–130.
URL: <https://journals.ua.edu.ua/Philology/article/view/3368/3074>

Залевська Єлизавета

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Нім-35)

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОЇ РИТОРИКИ

Стилістичні особливості – це мовні засоби, які використовуються для посилення виразності, емоційного впливу або створення логічної структури тексту [1, с. 118]. *Актуальність* теми зумовлена необхідністю аналізу стилістичних особливостей перекладу політичних текстів. Об'єктом дослідження є політична риторика та тексти міжнародних виступів. *Предметом* дослідження є стилістичні

особливості перекладу політичної риторики з німецької мови на українську.

Мета дослідження – проаналізувати приклади перекладу риторичних елементів, зокрема стилістичних фігур та з'ясувати ефективні підходи до їх передачі українською мовою. До типових стилістичних засобів, що часто зустрічаються в політичній риториці, належать:

Метафора – є поширеним інструментом для конкретизації абстрактних політичних концепцій через зрозумілі образи [3, с 1-2]. Наприклад: *Unsere Demokratie ist ein zerbrechliches Gut.* – *Наша демократія це крихке благо.*

Епіфора – це стилістичний прийом, який полягає у повторенні одного й того самого слова або словосполучення в кінці кількох послідовних речень [2]. Наприклад: *Damit es gut in unserem Land weitergeht.* – *Щоб у нашій країні все йшло добре* [4]

Анафора – це стилістичний прийом, що характеризується повторенням ідентичних лексичних одиниць (слів або словосполучень) на початку послідовних речень або фраз [2]. Наприклад: *Wir wollen Frieden, wir brauchen Frieden, wir sichern Frieden.* – *Ми хочемо миру, ми потребуємо миру, ми забезпечуємо мир.*

Паралелізм – стилістичний засіб, що передбачає однакову граматичну структуру кількох послідовних речень [2]. Наприклад: *Wir bauen Brücken, nicht Mauern. Wir suchen den Dialog, nicht den Konflikt.* – *Ми будуємо мости, а не стіни. Ми шукаємо діалог, а не конфлікт.*

У цілому, політична риторика часто використовує різноманітні стилістичні прийоми для підсилення виразності та переконливості виступів. Це добре видно в промові Олафа Шольца: *Mit Respekt voreinander, mit Vertrauen zueinander, mit Interesse aneinander und mit Engagement füreinander.* – *З повагою один до одного, з довірою один до одного, з інтересом один до одного та з відданістю один одному* [4]. Повторення конструкції *mit* – з підкреслює важливість кожного з цих аспектів для досягнення єдності та успіху.

Стилістичні фігури такі як метафора, епіфора, анафора та паралелізм мають

бути відтворені не дослівно, а функціонально. Політичний переклад має зберігати інтенцію оратора, а не лише формальну структуру. Дослідження стилістичних засобів у політичному дискурсі є надзвичайно важливим для адекватного сприйняття оригінального тексту та забезпечення успішного перекладу.

Список використаних джерел

1. Сунько Н. О., Бевчик Д. В. Стилїстика політичних виступів американських та британських лїдерів під час російсько-української війни. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*. 2024. № 67. С. 117-120. URL: <http://www.vestnik-philology.mgu.od.ua/archive/v67/29.pdf>
2. Степура А. А., Риторичні фігури або як додати енергії виступу. URL: <https://masterlev.com.ua/ritorichni-figuri-abo-yak-dodati-energiyi-vistupu/>
3. Кузьменко О. А., Метафора у політичному дискурсі. С. 1-2. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/14057816.pdf>
4. Scholz, O. „Zeitenwende“ – Bundestagsrede vom 27. Februar 2022. Deutscher Bundestag. URL: <https://www.bundestag.de/protokolle>

Заремба Анна,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Fil1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

МУЗИЧНИЙ ЕКФРАЗИС ЯК ЧИННИК СВОЄРІДНОСТІ НАРАТИВУ В РОМАНІ ТОНІ MORRISON «JAZZ»

У романі Тоні Моррісон використовує екфразис не лише для того, щоб описати джазову музику, а також щоб вплинути на ритм тексту, на його композицію та емоційну складову.

Наратив у творі авторка будує на основі імпровізації, яка є властивою для джазової музики. Джазові екфрастичні вставки у романі мають також символічну функцію. Джаз — це музика, яка характеризує афроамериканський народ, його

життя, біль, втрати, боротьбу.

Тоні Моррісон використала властиву джазу імпровізацію. Багатоголосся, фрагментарність та повтори формують унікальний ритм для оповіді. Це й виступає головним оповідним прийомом у творі. Оповідь ведеться в наративній перспективі головних героїв роману та від так званого «всезнаючого автора», якому читачеві не слід повністю довіряти. Є в тексті також фрагменти, де оповідь ведеться ніби від імені самого міста. Таким чином воно постає героєм твору.

Синтезуючи музику й мову художнього твору, авторка роману намагається завдяки характерним рисам джазової гри відтворити атмосферу міста, яку так сильно відчувало африканське населення Нью-Йорку. Джаз виступає особливим способом мислення афроамериканського населення, і, подібно до мозаїки джазового твору, вибудовується художня картина світу в романі. Письменниця використовує прийом переплетення різних мотивів: мотиву музичного джазу, мотиву смерті, мотиву свободи і пошуків власної ідентичності, а також мотиву підкорення провінціалом великого міста.

Джазові фрагменти переслідують читача впродовж всього роману. Це спостерігається не лише під час його згадування при описі міста чи спогадах Еліс Манфред, а й на лексичному рівні. Перше слово роману «Sth» – проводить у читача асоціацію зі звуком щойно ввімкненої музичної платівки.

Дія роману починається *in medias res*, а тільки потім поступово читач може дізнатися усю хронологію подій за допомогою фрагментів історій.

Перша фраза «Джазу», яка містить елемент словесної музики, виконує функцію музичного інтонування, а наратор, водночас, створюючи атмосферу інтриги, звертає увагу на себе як на єдине джерело передачі повідомлення подібно до виконавця музичного твору, складником якого він є сам. Адже голос наратора розчинений у емоційно-сугестивній інтонації синкретизму романного багатоголосся. Тобто постать наратора цього роману містить у собі яскраві елементи образу джазового музиканта, який є одночасно і виконавцем, і

аранжувальником, і, як наслідок, співавтором, що в першу чергу відрізняє джаз від класичної музики.

Також Тоні Моррісон використовує у творі прийом повтору, під час якого останнє речення попереднього розділу продовжується своєрідною імпровізацією на початку наступного: «She buttoned her coat and left the drugstore and noticed, at the same moment as that Violet did, that it was spring. In the City». Так закінчується четвертий розділ роману. А так розпочинається п'ятий розділ: «And when spring comes to the City people notice one another in the road; notice the strangers with whom they share aisles and tables and the space where intimate garments are laundered».

Оповідач у романі виконує роль своєрідного музичного диригента. Він керує оповіддю, задає характерного хаотичного ритму історії. Нагадуючи мінливість джазової музики, він постійно змінює свій голос та тональність оповіді.

Джазові засоби нарації у романі є яскравим прикладом деієрархованого афроамериканського тексту, у якому відсутній домінуючий голос. Саме ці характеристики оповіді можна вважати метафорою свободи у романі, на яку авторка наголошує впродовж усього твору. Таким чином, у романі «Jazz» Тоні Моррісон створила унікальну розповідь, своєрідну джазову композицію у літературному прояві.

Зубаль Валерія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Fil1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ОБРАЗ ЖІНКИ В РОМАНІ ТОНІ MORRISON «THE BLUEST EYE»:

ЖЕРТВА ЧИ БУНТАРКА?

Гендерна проблематика в сучасній літературі відкриває нові перспективи осмислення буття, глибше розкриваючи людську природу та соціальні відносини. Тоні Моррісон аналізує, як гендерні стереотипи, що панують у суспільстві»,

впливають на героїв. У романі «The Bluest Eye» жінки часто опиняються у ситуаціях пригнічення через свою стать. Так, Пекола Брідлав уособлює вплив суспільних стандартів краси та патріархальної культури, де жінка визначається як підлегла чи жертва. Хоча більшість жінок у творі є жертвами соціальних норм, деякі з них намагаються чинити спротив. Пекола, чорношкіра дівчинка, мріє про блакитні очі, вірячи, що зміна зовнішності змінить її життя. Це символізує її прагнення позбутися статусу жертви: «She prayed for blue eyes every night» (Вона молилася кожної ночі про блакитні очі).

Ця мрія, зрештою, призводить до її психічного краху: Пекола втрачає розум, уявляючи, що вона дійсно отримала блакитні очі.

Мати Пеколи, Полін, теж є жертвою суспільних ідеалів. Вона змирилася зі своїм місцем у світі й перенесла любов на білих дітей, якими опікувалася як покоївка. Вона не тільки не намагається підтримати Пеколу, а й сама сприяє її стражданню. Полін обирає покірність замість боротьби, відмовляючись навіть від можливості захистити власну доньку.

На противагу Пеколі, Клодія та Фріда МакТір, які теж є чорношкірими дівчатами, виявляють бунтарський дух. Вони не приймають нав'язані стандарти краси й чинять опір суспільним уявленням про білизну як еталон. Клодія, наприклад, розриває своїх білих ляльок, бо не хоче миритися з тим, що «гарне» завжди означає біле.

Таким чином, центральною проблемою роману Тоні Моррісон «The Bluest Eye» є боротьба жінку за свою гендерну ідентичність у світі, що відкидає їхню красу й індивідуальність.

Іваськова Олександра,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Fil1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІДІОМ У ТЕКСТАХ ПІСЕНЬ THE WEEKND

У сучасній музичній індустрії все більше уваги привертає лексична та стилістична багатогранність текстів англомовних пісень. Одним із яскравих представників такої лексичної насиченості є канадський виконавець The Weeknd, який активно використовує ідіоми як засіб емоційного та смислового збагачення своїх пісенних текстів.

Актуальність дослідження зумовлена зростаючим інтересом до аналізу художніх засобів у сучасній англомовній музиці, зокрема до ролі ідіом у формуванні поетики тексту. *Об'єктом* дослідження є пісенні тексти The Weeknd, а *предметом* – ідіоми та їхні функції у межах цих текстів. *Метою роботи* є виявлення та характеристика особливостей використання ідіоматичних виразів у ліричних композиціях виконавця.

У піснях The Weeknd ідіоми відіграють важливу роль у вираженні емоцій, створенні напруженої або меланхолійної атмосфери та передачі особистого досвіду виконавця. Наприклад, фраза «my heart is breaking» із композиції Call Out My Name передає глибоке емоційне страждання, викликане розривом. Подібні вирази посилюють емоційне сприйняття та наближають зміст пісні до слухача.

Також спостерігається часте використання ідіом, пов'язаних із ризиком, небезпекою та залежністю. Наприклад, у пісні In The Night трапляється вираз «a troubled past», що символізує складне або травматичне минуле людини. Це допомагає виконавцю створити глибокі образи та посилити драматизм.

У пісенних текстах The Weeknd простежується систематичне використання ідіом, які несуть в собі глибокий зміст і слугують засобом художньої виразності.

Наприклад, ідіома put (someone) through hell у рядку «I put you through hell, you deserve better» (з пісні Call Out My Name) означає завдання іншій людині сильних душевних страждань. У контексті пісні вона використовується для опису токсичних стосунків, у яких ліричний герой визнає свою провину перед партнером.

Інша поширена ідіома on my own передає стан самотності або відчуження. У пісні Alone Again виконавець співає: «I don't wanna be on my own», наголошуючи на глибокому внутрішньому конфлікті героя, який боїться залишитися наодинці зі своїми думками.

Ідіома give up on (someone/something), що означає втрату надії або віри в когось чи щось, з'являється у рядку «Even though you don't love me just tell me you don't give up on me» (з пісні Hurt You). Тут вона передає спробу героя зберегти важливі для нього стосунки, попри відчуття безнадії.

Ідіоми функціонують як засіб мовленнєвої експресії, емоційної виразності та художньої образності. Їхня регулярна поява в пісенних текстах свідчить про цілеспрямоване використання виконавцем цього стилістичного інструменту для посилення драматизму, створення поетичності та передачі глибоких особистісних переживань.

Таким чином, ідіоматичні вирази є не лише мовним феноменом, а й потужним стилістичним прийомом у творчості The Weeknd, що дозволяє слухачам емоційно зануритись у зміст композицій, розпізнати знайомі переживання та асоціювати їх із власним досвідом.

Калапац Яна,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

РОЛЬОВА ГРА НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Учителі іноземної мови все частіше звертають увагу на ефективні методи, які не тільки полегшують навчання, а й створюють позитивний психологічний клімат у класі. Це має особливе значення в контексті навчання говоріння та аудіювання, які є найскладнішими видами мовленнєвої діяльності для учнів. Вкрай важливо, щоб здобувачі освіти відчували себе впевненими та активними учасниками навчального процесу. Доведено, що ігрові методи, зокрема рольові ігри, сприяють цьому.

Використання рольових ігор у 8-9 класах є особливо ефективним методом, оскільки підлітки потребують нестандартних, емоційно забарвлених підходів до навчання. Очевидно, що вивчення іноземних мов, зокрема німецької, сприяє не лише засвоєнню мовного матеріалу, а й розвитку особистості учня.

Об'єкт дослідження: процес навчання німецької мови у 8–9 класах закладів загальної середньої освіти.

Предмет дослідження: застосування рольових ігор як методу активізації комунікативної діяльності учнів під час уроків німецької мови.

Мета дослідження: виявити можливості використання рольових ігор у процесі формування комунікативних навичок на уроках німецької мови в 8–9 класах.

У результаті реалізації поставлених завдань з'ясовано, що поняття «гра» трактується як форма діяльності, яка поєднує в собі елементи навчання, спілкування та творчості. Поняття «рольова гра» в науковій літературі розглядається як вид імітаційної діяльності, у якій учасники беруть на себе певні

соціальні ролі з метою моделювання реальних або уявних ситуацій спілкування. У процесі рольової гри поєднується розвиток мовленнєвої активності та особистісних якостей та цінностей учнів.

Проаналізовано структуру рольової гри, яка складається з ситуації, ролі, мовних задач. Охарактеризували методику впровадження рольової гри на уроках, де з'ясували, що важливими складовими рольової гри є мотивація, підготовка, реалізація, аналіз після її проведення.

З'ясовано, що рольова гра є ефективним засобом формування іншомовної комунікативної компетентності, а грамотно організовані рольові ігри сприяють активному залученню учнів до мовленнєвої діяльності, розвитку творчого мислення, міжкультурного розуміння та зняття психологічного бар'єра під час говоріння.

На основі проаналізованого теоретичного матеріалу розроблено низку рольових ігор на теми, що відповідають змісту навчальної програми для 8–9 класів: «Моя школа», «Подорожі», «Музика», «Наука і технічний прогрес», «Молодіжна культура», «Міста і країни», «Стиль життя», «Засоби масової інформації». Кожен приклад включає ситуацію, ролі, мовні функції, що дозволяє інтегрувати такі завдання в уроки без додаткової адаптації.

Отже, рольова гра є важливим і доцільним методом у навчанні німецької мови, який поєднує мовну практику з розвитком особистісних і соціальних навичок учнів. Її застосування значно підвищує якість навчального процесу та відповідає сучасним підходам до формування комунікативної компетентності.

Кацідим Марія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Pol1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА БАЗІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У тезах розглядаються теоретичні та практичні аспекти дистанційного навчання іноземної мови з використанням комп'ютерних технологій, зокрема інтернет-платформ, мультимедійних засобів і цифрових комунікацій.

Актуальність дослідження зумовлена цифровізацією освітнього простору, викликами пандемії COVID-19 та війни в Україні, які спричинили масовий перехід до дистанційного формату навчання. Нові умови змусили освітню систему швидко адаптуватися, що стимулювало розвиток нових підходів до викладання, зокрема іноземних мов.

Об'єкт дослідження – процес дистанційного навчання іноземних мов.

Предмет – використання комп'ютерних технологій у дистанційному викладанні та їхній вплив на ефективність навчального процесу.

Метою дослідження є аналіз переваг і труднощів дистанційного навчання іноземної мови, визначення найбільш ефективних цифрових засобів та методичних підходів, що забезпечують якісне засвоєння мовного матеріалу. Особлива увага приділяється ролі комп'ютерних комунікацій у підтриманні навчального процесу в умовах віддаленої взаємодії між викладачами та студентами.

У роботі проаналізовано історичний розвиток дистанційної освіти — від кореспондентського навчання до сучасних цифрових платформ, таких як Zoom, Google Meet, Moodle, Google Classroom, Skype, Microsoft Teams. Розкрито їхню функціональність, технічні можливості та зручність у застосуванні для викладання іноземних мов. Дистанційне навчання розглядається як система, що передбачає як синхронну, так і асинхронну взаємодію між учасниками освітнього процесу.

Зокрема, було проаналізовано методи лекційно-презентаційного навчання, проєктної діяльності, моделювання, рольових ігор, методи використання соціальних мереж, перевернутого класу та інші, які успішно реалізуються в онлайн-середовищі.

Тези акцентують увагу на ключових перевагах дистанційного навчання: доступність, індивідуалізація темпу навчання, гнучкість у виборі засобів і форм роботи, використання мультимедійних ресурсів для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності. Разом з тим підкреслено й основні проблеми, серед яких: технічні труднощі (нестабільний інтернет-зв'язок, брак обладнання), низька мотивація студентів, складність у підтриманні дисципліни та зворотного зв'язку, обмежена кількість україномовних ресурсів, а також психологічні бар'єри у викладачів і студентів.

У практичній частині роботи запропоновано зразок дистанційного уроку з польської мови для учнів 6-го класу на тему «Codzienna rutyna». Урок побудований на принципах комунікативного підходу, передбачає використання Google Meet для синхронної взаємодії та презентації, Wordwall для інтерактивного тестування та колективної роботи.

У висновках підкреслено, що дистанційне навчання іноземних мов, за умови методичної підготовки та наявності технічних засобів, може бути не менш ефективним за традиційне. Використання комп'ютерних технологій значно розширює можливості для розвитку мовної компетентності, формує нові підходи до навчання та сприяє формуванню навичок самостійної роботи, критичного мислення й міжкультурної комунікації.

Отже, дистанційне навчання є не лише вимушеним заходом, а й перспективною формою освітньої діяльності, яка заслуговує на подальше вивчення та вдосконалення.

Кіндзерська Олександра,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Fil1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ХРОНТОП РОМАНУ ГРЕМА СВІФТА «THE LIGHT OF DAY» ЯК ЧИННИК ЙОГО ЖАНРОВОЇ СПЕЦИФІКИ

Грем Свіфт (Graham Swift) – один із провідних представників сучасної британської літератури, відомий своїми психологічно глибокими, філософськими творами, що досліджують людські стосунки, пам'ять і природу часу. Роман «Світло дня» (The Light of Day, 2003) є яскравим прикладом жанрового синтезу, в якому поєднуються елементи детективу, психологічного роману, любовної драми та філософського роману. Цей твір демонструє інноваційний підхід до жанрових рамок, порушуючи їх та створюючи багатоплановий текст, насичений глибокими емоціями та роздумами. Роман «Світло дня» займає особливе місце в творчості Грема Свіфта, оскільки відходить від масштабних історичних або соціальних тем, властивих його раннім творам, і концентрується на особистій драмі.

Події роману «Світло дня» відбуваються в межах одного дня, однак його структура побудована на спогадах і роздумах головного героя, що надає оповіді фрагментарного характеру. Простір у творі набуває форми колажу, в якому фрагменти об'єктивної реальності переплітаються з суб'єктивним баченням персонажа. Круговий шлях Джорджа Веба, головного героя і наратора роману; віддзеркалює ідею фрагментарності й багатопланового часо-простору. Роман окреслює основні етапи життя оповідача: дитинство, юність та зрілість. На кожному етапі Джордж намагається знайти вихід із складних життєвих ситуацій, що нагадує рух лабіринтом. Непослідовність оповіді підкреслює суперечливість, яка характеризує героя.

Шлях Джорджа композиційно поділяється на реальний (нарратив, що протікає в реальному часі) і ментальний, або віртуальний, відтворений зусиллями його

пам'яті. Реальний шлях, що протікає в реальному часі, представлений поїздкою оповідача на цвинтар, потім до Сари у в'язницю і назад до офісу. Віртуальний шлях – це спогади Джорджа про дитинство, початок роботи у поліції, стосунки з колишньою дружиною і донкою, знайомство і стосунки з Сарою. Між усіма сюжетними лініями є гармонійний та логічний зв'язок, який, щоправда, неодразу вдається вловити. Автор застосовує техніки змішування історії з вигаданими подіями, різні форми інтертекстуальності.

Виклад подій відбуваються у форматі нетрадиційного стилю написання. Спочатку може бути достатньо важко звикнути до коротких, ніби обірваних речень та повторюваних словосполучень, що циркулюють впродовж розповіді; перестрибування з теперішнього дня у минулий, тобто з дня у який відбувається події в творі (у лінії теперішнього відбувається опис саме одного дня з життя головного героя) у спогади чи роздуми Джорджа; автор достатньо різко змінює та чергує ці часові рамки, але з часом читач адаптується та занурюється у атмосферу твору.

Автор застосовує започаткований Джеймсом Джойсом «потік свідомості» та повернення до згадуваних деталей. На початку з'являється один сюжетний елемент, який стане важливим пізніше. Це повторюється протягом усієї книги, коли читач знову зустрічається з певними словами, персонажами та обговореннями. Ці візуальні образи, що постійно повторюються, набувають поетичного значення, створюючи багатство в простоті. Ми знаємо результат, але завдяки повторенню чуттєвих сцен, що викликають асоціації, і щоразу відкривають нові нюанси, виникає напруга. Між роздумами та спогадами розгортається рух дня вперед (Магдалена Болл).

Таким часом, хронотоп роману сприяє формуванню його багатожанровості. Поєднання детективного сюжету, психологічного занурення та філософських роздумів робить цей твір універсальним для різних категорій читачів і свідчить про майстерність автора у конструюванні складної, багатовимірної літературної структури.

Компанієць Вікторія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-M24z)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ІДІОМИ З КОМПОНЕНТОМ *КВІТИ* В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ:

СТРУКТУРА ТА ЗНАЧЕННЯ

Ідіоми та фразеологізми є невід'ємною складовою будь-якої мовної системи. Фразеологія як розділ мовознавства вивчає стійкі сполуки слів, які мають цілісне значення. До складу фразеологізмів належать ідіоми — мовні одиниці, значення яких не виводиться безпосередньо зі значення їхніх компонентів. Вони становлять важливу частину лексичного багатства мови, формуючи індивідуальний словниковий склад, що відображає культурно-національну своєрідність носіїв.

У світовому мовознавстві тема ідіом є *актуальною* та динамічною сферою дослідження. Дослідники з різних країн аналізують фразеологізми з фітонімами (рослинними назвами), прагнучи виявити як спільні, так і відмінні риси у їх функціонуванні в різних мовах. Актуальність обраної теми полягає у потребі глибшого вивчення квіткових ідіом в англійській мові як засобу відтворення лінгвокультурної картини світу та емоційно-оцінного сприйняття дійсності. Фразеологізми з компонентом *квіти* становлять окрему групу виразів, які поєднують у собі мовну фіксацію традицій, образів та символів, властивих певній культурі. *Об'єктом* дослідження є фразеологічна система англійської мови, зокрема стійкі словосполучення з фітонімами. *Предметом* дослідження виступають англійські ідіоми з компонентом *квіти*, їх семантична структура, культурна символіка та функціонування в мовленні. *Метою дослідження* є аналіз структури й значення англійських ідіом із квітковим компонентом, виявлення їхніх функціональних особливостей, тематичних груп та інтерпретація їхнього змісту з урахуванням культурного контексту.

У статті А. Stan «Phytonyms in Idiomatic Expressions – A Contrastive Approach»

[5] авторка проводить контрастивний аналіз англійських та румунських фразеологізмів, що містять фітоніми. Вона визначає еквіваленти між ідіомами обох мов, описуючи їх походження та значення.

1) Ідіоми про комфорт і радість: **A Bed of Roses**. Значення: комфортна або розкішна ситуація. Приклад: «*After a long day of hiking, coming home to a hot bath and a cozy bed felt like a bed of roses*» [3]. **Stop and Smell the Roses**. Значення: знаходити час, щоб насолодитися простими речами. Приклад: «*Instead of rushing through the park, let's stop and smell the roses along the way*» [1].

2) Ідіоми про труднощі або роздратування: **A Thorn in One's Side**. Значення: особа чи річ, що викликає постійне роздратування. Приклад: «*His noisy neighbor became a thorn in his side, disrupting his peace and quiet*» [2].

3) Ідіоми про ідентичність і культуру. **A Flower Child**. Значення: вільна духом людина, зазвичай пов'язана з культурою хіпі 1960-х. Приклад: «*Grandma was a flower child in her youth, spreading love and peace wherever she went*» [4].

Отже, дослідження ідіом з назвами квітів є актуальним напрямом сучасного мовознавства, оскільки сприяє глибшому розумінню лінгвокультурної специфіки різних мов і відкриває додаткові можливості для міжмовних порівнянь.

Список використаних джерел

1. Cambridge Dictionary. URL: <https://salو.li/21D3477> (дата звернення: 17.05.25).
2. Cambridge Dictionary. URL: <https://salو.li/6019293> (дата звернення: 17.05.25).
3. Cambridge Dictionary. URL: <https://salو.li/AC9C614> (дата звернення: 17.05.25).
4. Cambridge Dictionary. URL: <https://salو.li/CD60CBA> (дата звернення: 17.05.25).
5. Stan, A. Phytonyms in idiomatic expressions – A contrastive approach. *Conference on British and American Studies – Investigating Language as Social (Inter)Action*. UK : Cambridge Scholars Publishing, 2019. С. 157–169.

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РИТОРИЧНОГО ЗАПИТАННЯ В ТЕКСТІ

У сучасній лінгвістиці спостерігається стійкий інтерес до дослідження стилістичних засобів як текстотвірних прийомів, що активізують емоційну сферу читача через індивідуалізоване мовне відтворення дійсності. Розгляд риторичного питання перебуватиме в полі зору дослідників та залишатиметься актуальним до тих пір, поки автори вдаватимуться до його використання в текстах та наділятимуть певними функціями. *Метою* цього дослідження є встановлення стилістичних і функціональних особливостей риторичних запитань у художньому тексті, *об'єктом* вивчення – риторичні запитання, *предметом* – їхнє стилістичне навантаження.

Риторичне запитання – це стилістична фігура, виражена питанням, яке не потребує відповіді. Зазвичай Риторичне запитання посилює емоційність висловлювання, його експресивність, пожвавлює мовлення або використовується для створення ефекту градації [1 с. 329]. У тексті риторичні запитання є не лише виразними стилістичними засобами, а й потужними комунікативними маркерами, що вказують на емоційну напругу, внутрішні переживання персонажів або позицію наратора. Вони використовуються для створення ефекту рефлексії персонажа або драматизації подій. Такий прийом дозволяє авторові уникнути прямолінійного висловлювання, натомість пропонуючи читачеві самостійно інтерпретувати підтекст.

У функціональному аспекті риторичні запитання поділяються на декілька типів залежно від їхньої ролі в художньому тексті. До найпоширеніших належать: експресивні (спрямовані на вираження емоцій), акцентувальні (виділення ключової інформації), рефлексивні (внутрішній монолог персонажа або автора),

іронічні (вираження скепсису чи насмішки) та модальні (підкреслення сумніву, вагання). Кожен із цих типів виконує окрему прагматичну функцію й сприяє глибшому зануренню читача в художній світ твору. Риторичні питання мають характерну питальну інтонацію та передають думку з особливою емоційністю, тому часто використовуються в художній літературі й публіцистиці як виразний стилістичний засіб [2, с. 231]. Розглянемо приклад:

“Kaz didn’t know anything about espionage or government squabbles, but why should stealing Bo Yul-Bayur from the Ice Court be any different from liberating valuables from a mercher’s safe?” [3, с.4 4] Тут запитання є риторичним, оскільки Каз не очікує відповіді, а вже знає її. Це не справжнє запитання, а вислів думки у формі питання, щоб підкреслити свою впевненість. Це видно в постановці питання, яке стверджує що немає різниці між шпигунством та крадіжкою або “звільненні” продавця від грошей та коштовностей.

“to see his homeland once more only to know that every step he took therewas an act of treason – could he do such a thing?” [3, с.89]. Риторичне питання тут (*“could he do such a thing?”*) показує внутрішню боротьбу героя. Він рефлексує над собою і запитує: “Чи справді він міг би це зробити?”, але відповідь уже частково зрозуміла: це дуже важке рішення, яке суперечить його почуттям до батьківщини.

Таким чином, риторичне запитання в сучасному англomовному художньому тексті постає як складна, багаторівнева мовна одиниця, що поєднує елементи стилістики та синтаксису. Його вивчення дозволяє глибше зрозуміти механізми текстотворення, способи впливу на читача та авторську манеру мовного відображення дійсності. Зважаючи на зазначене, подальші дослідження в цьому напрямі можуть бути зосереджені на порівняльному аналізі риторичних запитань у різних жанрах та стилях, а також на вивченні їхнього сприйняття в читача, що відкриває перспективи для подальшого лінгвістичного аналізу.

Список використаних джерел

1. Літературознавча енциклопедія: у 2 т. Т. 2 / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. Київ:

ВЦ «Академія», 2007. 624 с.

2. Дудик П. С. Стилїстика української мови. Київ: «Академія», 2005. 368 с.

3. Bardugo L. Six of Crows. New York : Henry Holt, 2015. 334 p.

Макаревич Олександра,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

РОЛЬ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ТА ГРУПОВИХ ПРОЄКТІВ У КОНТЕКСТІ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Диференціація навчання є одним із ключових принципів сучасної педагогіки, спрямованим на задоволення різноманітних освітніх потреб. У світі, де кожна дитина має унікальні здібності, інтереси, темпи засвоєння матеріалу та стилі навчання, застосування єдиного підходу стає малоефективним. У зв'язку з цим диференціація дозволяє створити умови, за яких кожен здобувач освіти отримує можливість максимально реалізувати свій потенціал. Основні концепції диференціації в освіті передбачають гнучке планування, адаптацію методів і форм викладання, а також розробку завдань, що відповідають рівню підготовки здобувачів освіти. Цей підхід спрямований на те, щоб забезпечити гармонійний розвиток кожного здобувача освіти, враховуючи його індивідуальні особливості та навчальні потреби.

Сучасний освітній процес орієнтований на розвиток не лише теоретичних знань, а й практичних навичок, критичного мислення, креативності та комунікативної компетентності здобувачів. У цьому контексті важливу роль відіграють індивідуальні та групові проєкти, а також творчі завдання, які сприяють активному засвоєнню матеріалу та формуванню ключових компетентностей. Залучення здобувачів освіти до проєктної діяльності стимулює їхню самостійність,

відповідальність і здатність працювати в команді.

Об'єкт дослідження: диференціація процесу навчання німецької мови у закладах загальної середньої освіти.

Предмет дослідження: організація індивідуальної та групової проєктної роботи на уроках німецької мови у контексті диференціації навчання.

Мета: дослідити особливості застосування диференційованого підходу до навчання у поєднанні з індивідуальною та груповою проєктною діяльністю на уроках німецької мови в 7–9 класах з метою підвищення ефективності освітнього процесу та формування ключових компетентностей здобувачів освіти.

Здійснено аналіз наукової літератури з метою з'ясування сутності поняття «диференціація навчання», його теоретичного підґрунтя та практичного значення в освітньому процесі. Проаналізовано особливості застосування диференційованого підходу у процесі вивчення німецької мови, зокрема в умовах сучасної школи. Встановлено, що диференціація в навчанні іноземної мови може здійснюватися за різними критеріями — змістом, рівнем складності, формами подачі матеріалу, темпом навчання, формами роботи (індивідуальною, парною, груповою). Визначено роль індивідуальних та групових проєктів як ефективного засобу реалізації диференційованого підходу у вивченні німецької мови. Проєктна діяльність виступає не лише інструментом інтеграції різних видів мовленнєвої діяльності, а й засобом розвитку ключових компетентностей: уміння працювати в команді, шукати й обробляти інформацію, презентувати результати своєї праці, здійснювати самооцінку та рефлексію. Інтеграція проєктних методик у процес навчання німецької мови дозволяє формувати стійкий інтерес до предмета, забезпечує емоційну залученість учнів та створює ситуацію успіху для кожного.

Розроблено практичні приклади завдань з використанням індивідуальних і групових проєктів для уроків німецької мови в закладах загальної середньої освіти. Завдання відзначаються варіативністю, гнучкістю, можливістю адаптації до різного рівня знань учнів та передбачають активне залучення до процесу пізнання.

Загалом результати проведеного дослідження підтверджують, що поєднання диференційованого підходу та проєктної діяльності у викладанні німецької мови забезпечує підвищення ефективності навчання, сприяє формуванню особистісно значущих знань, розвитку автономності та створенню умов для самореалізації в освітньому середовищі. Такий підхід відповідає вимогам сучасної компетентнісної освіти.

Малець Еліна,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Нім-35)

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк

ОБ’ЄКТИВАЦІЯ КОНЦЕПТУ KOLLEKTIVER WESTEN В НІМЕЦЬКОМОВНОМУ МЕДІАДИСКУРСІ

Концепт *KOLLEKTIVER WESTEN* набув широкого поширення в німецькомовних медіа під час аналізу міжнародних конфліктів та геополітичних процесів, термін використовується для позначення єдності політичних, економічних і культурних інтересів західних держав. Актуальність дослідження теми об’єктивації концепту *KOLLEKTIVER WESTEN* у німецькомовному медіадискурсі зумовлена низкою лінгвокогнітивних, соціополітичних і комунікативно-дискурсивних чинників, які суттєво впливають на формування мовної картини світу сучасного європейця. Об’єктивація концепту розглядається як процес вербалізації абстрактних ідей за допомогою конкретних лексичних, метафоричних і синтаксичних структур, згідно з Юргеном Лінком, *Kollektivsymbolik* (колективні символи) – це система метафор, образів і топосів, які використовуються медіа для передачі узагальнених уявлень про соціальну реальність, зокрема про політичні спільноти [4]. Об’єкт дослідження – концептуальні структури, що репрезентують уявлення про концепт *KOLLEKTIVER WESTEN* у німецькомовному медіа-просторі. Предмет дослідження – лінгвальні

засоби вербалізації та дискурсивної інтерпретації концепту *KOLLEKTIVER WESTEN* у сучасному німецькомовному медіадискурсі. Метою дослідження є комплексний аналіз концепту *KOLLEKTIVER WESTEN* у німецькомовному медіадискурсі та специфіка передавання його змісту українською мовою.

Питання як формується дискурсивна єдність «Захід» і що це таке в цілому Ян-Хенніг Кроммінга розглядає у книзі *Der Westen als Wir-Gruppe im „Kampf der Kulturen“* [3], тут застосовується корпусний підхід у поєднанні з когнітивно-лінгвістичним аналізом понад 100 000 текстів німецькомовної преси за період 1993–2019 рр., аби виявити, як за допомогою персонального займенника „Wir“ та відповідних лексичних і синтаксичних стратегій медіа конструюють „Der Westen“ як однорідної „Wir-Gruppe“. Кроммінга показує, що в текстах трапляються стійкі метонімічні конструкції – „*die westliche Wertegemeinschaft*“ (західна спільнота цінностей), „*die transatlantische Allianz*“ (трансатлантичний альянс), „*die vereinten Staaten des Westens*“ (Сполучені Штати Заходу), вони (тобто конструкції) узагальнюють і редукують складний комплекс західних держав до єдиного суб’єкт [3]. Повторне використання таких іменникових груп разом із множинними займенниками „wir“ / „uns“ сприяє формуванню уявлення про єдину дискурсивну спільноту, здатну діяти як злагоджений політичний та культурний актор.

У німецькомовних ЗМІ концепт *KOLLEKTIVER WESTEN* часто виражається через стійкі лексеми та словосполучення, що підкреслюють спільні дії та цінності. Окрім уже згаданих існують також „*westliche Wertegemeinschaft*“ (західна спільнота цінностей), „*transatlantische Partnerschaft*“ (трансатлантичне партнерство), „*gemeinsame Sanktionen*“ (спільні санкції) „*die westliche Allianz*“ (західний альянс), „*das Wertebündnis des Westens*“ (ціннісне об’єднання Заходу), „*die vereinigten Demokratien des Westens*“ (об’єднані демократії Заходу). [3;4;6;8] До прикладу на сайті МЗС Німеччини від 24 лютого 2025 року зазначено: „*Die transatlantische Partnerschaft ist neben der europäischen Integration ein zentraler Pfeiler der deutschen Außenpolitik.*“ [1], а в дописі Федерального уряду ФРН

„Wertegemeinschaft des Westens festigen“ наголошується, що „*der Westen Symbol geworden ist für sehr viel mehr als Kultur oder Geopolitik*“ [7].

У німецькомовних медіа санкційна риторика щодо Росії регулярно апелює до номіналізованого терміна „*gemeinsame Sanktionen*“, він виокремлює не окремі національні зусилля Заходу а спільні, наприклад в блоці „*Fragen und Antworten zum 14. Sanktionspaket gegen Russland*“ [2] на сайті Європейської комісії наголошується, що „*Restriktive Maßnahmen oder „Sanktionen“ sind ein wichtiges Instrument der Gemeinsamen Außen- und Sicherheitspolitik der EU*“ [2]. Формулювання виокремлює санкції як об’єкт дискурсу, спрямований не проти окремих акторів, а проти колективного «Заходу», та одночасно легітимізує їх як невід’ємний інструмент зовнішньої й безпекової політики Союзу.

У офіційному повідомленні Уряду Федеративної Республіки Німеччина щодо ухвалення 16-го пакету санкцій зафіксовано схожу номіналізацію та акцент на координованості дій: „*Das Paket umfasst verschärfte Maßnahmen gegen die russische Schattenflotte, weitgehende Handelsbeschränkungen sowie Sanktionen im Finanzsektor und gegen russische Medien.*“ [5], тобто номінативна структура «*das Paket*» і відсутність згадки про конкретних ініціаторів чи виконавців сприяють створенню образу санкцій як автономної політичної сутності, котра діє за визначеним планом.

З теоретичної точки зору, використання номіналізації та метонімічних конструкцій у таких офіційних текстах відповідає принципам критичного дискурс аналізу, згідно з якими мовні форми відображають реальність і активно конструюють уявлення про політичних акторів. Номіналізація „*Sanktionen*“ з прислівником „*gemeinsam*“ фокусується на колективній природі заходів розмиваючи межі між різними інституціями «Заходу» та утворюючи єдину «силову» реакцію.

Концепт KOLLEKTIVER WESTEN у німецькомовних медіа об’єктивується через номіналізації, метафори та синтаксичні стратегії, перетворюють абстрактні колективні дії на відчутні сутності. Подальші дослідження мають зосередитися на

впливі цих мовних засобів на сприйняття аудиторією та розробці контрстратегій для підвищення медіаграмотності.

Список використаних джерел

1. Die transatlantischen Beziehungen. URL:https://www.auswaertiges-amt.de/de/aussenpolitik/transatlantische-beziehungen/transatlantischebez-allg-node?utm_source.com (дата звернення: 09.05.2025)
2. Fragen und Antworten zum 14. Sanktionspaket gegen Russland. URL:https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/de/qanda_24_3425?utm_source.com (дата звернення: 09.05.2025)
3. Kromminga J.- H. Der Westen als Wir-Gruppe im „Kampf der Kulturen“. De Gruyter, 2022. 281 S.
4. Link J. Konturen medialer Kollektivsymbolik in der BRD und in den USA. In: Peter Grzybek (Hg.): Cultural Semiotics: Facts and Facets/Fakten und Facetten der Kultursemiotik.. Bochum : Brockmeyer, 1991. 95–135 S.
5. Neues Sanktionspaket gegen Russland. URL: https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/eu-sanktionen-2250316?utm_source.com (дата звернення: 09.05.2025)
6. Van Dijk T., „Critical Discourse Analysis“. In: Schiffrin, Deborah/Tannen, Deborah/Hamilton, Heidi E. (Hgg.): The Handbook of Discourse Analysis.. Malden : Blackwell, 2001. 352–371 S.
7. Wertegemeinschaft des Westens festigen. URL: https://www.bundesregierung.de/breg-de/aktuelles/wertegemeinschaft-des-westens-festigen-170022?utm_source.com (дата звернення: 09.05.2025)
8. Wodak R., Meyer M. Methods of Critical Discourse Analysis. London : Sage, 2009.

Мойсова Олеся,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

РЕАЛІЗАЦІЯ ФОРМУВАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ: МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ

Актуальність дослідження. Реалізація формувального оцінювання на уроці німецької мови є важливим етапом у сучасному освітньому процесі, що сприяє розвитку мовної компетентності здобувачів освіти, формуванню навичок самостійної роботи та підвищенню ефективності освітнього процесу. В умовах сьогодення формувальне оцінювання виступає не лише як спосіб контролю та корекції знань, але й як потужний інструмент для стимулювання інтересу до навчання, активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти та розвитку критичного мислення.

Мовна діяльність, яку виконують здобувачі освіти на уроках німецької мови, включає не лише механічне запам'ятовування правил, а й розвиток умінь комунікації, що вимагає використання новітніх педагогічних підходів. В умовах реалізації формувального оцінювання важливо зосередитися на постійному аналізі і коригуванні навчального процесу, що дозволяє виявляти сильні та слабкі сторони здобувачів освіти, своєчасно надавати їм зворотний зв'язок та підвищувати мотивацію до навчання.

Мета дослідження – охарактеризувати особливості та засоби реалізації формувального оцінювання на уроках німецької мови.

Об'єкт дослідження - процес реалізації формувального оцінювання на уроках німецької мови.

Предмет дослідження – методи та засоби реалізації формувального оцінювання на уроці німецької мови.

За результатами дослідження було встановлено:

1) метою формувального оцінювання є: підтримати активний і вмотивований навчальний поступ здобувачів освіти; сформувати у здобувача освіти впевненість у собі, наголошуючи на її сильних сторонах, та слабких, які потрібно розвивати; діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх накопиченню; всебічно підтримувати бажання навчатися та прагнути максимально можливих ефективних результатів; запобігати індивідуальним побоюванням / страхам помилитися;

2) формувальне оцінювання є надзвичайно важливим інструментом для покращення навчання іноземних мов. Воно сприяє не лише підвищенню рівня мовних компетентностей здобувачів освіти, а й розвитку їхньої самостійності, критичного мислення та мотивації до навчання. Однак для забезпечення його ефективності необхідно забезпечити належну організацію процесу оцінювання, використовуючи різноманітні методи та інструменти, що сприяють розвитку всіх аспектів мовної діяльності здобувачів освіти;

3) формувальне оцінювання є необхідним інструментом у навчанні німецької мови, яке дозволяє вчителю вчасно виявляти труднощі здобувачів освіти і коригувати освітній процес. Використання різноманітних методів і технік формувального оцінювання, таких як завдання на аудіювання, діалоги, письмові роботи, а також оцінювання за критеріями і методи самооцінки, дозволяє забезпечити всебічний розвиток мовних навичок здобувачів освіти. Таким чином, формувальне оцінювання є не лише інструментом для вимірювання досягнень здобувачів освіти, але й важливим компонентом освітнього процесу, що сприяє активізації пізнавальної діяльності та розвитку мовних навичок;

4) використання різноманітних методів, таких як спостереження, зворотний зв'язок, самооцінка та взаємне оцінювання, дозволяє не тільки оцінити знання здобувачів освіти, але й активно сприяти їхньому розвитку. Впровадження сучасних технологій у цей процес дозволяє зробити оцінювання більш інтерактивним і персоналізованим, що є важливим для досягнення високих

результатів у вивченні іноземних мов;

5) формувальне оцінювання є важливою складовою освітнього процесу, що дозволяє активно взаємодіяти з здобувачам освіти та стимулювати їхній розвиток. Як традиційні методи, так і цифрові інструменти мають свої переваги, і їхнє поєднання може суттєво покращити ефективність навчання. Цифрові технології, такі як онлайн-тести, платформи для спільної роботи та мобільні додатки, дозволяють зробити оцінювання більш гнучким, індивідуалізованим та доступним, забезпечуючи миттєвий зворотний зв'язок. Проте важливо не забувати про традиційні методи, які продовжують відігравати важливу роль у розвитку мовленнєвих навичок здобувачів освіти;

6) впровадження формувального оцінювання на уроках німецької мови є важливим інструментом для забезпечення ефективного навчання та розвитку мовних навичок здобувачів освіти. Етапи впровадження формувального оцінювання включають підготовку до оцінювання, організацію зворотного зв'язку, вибір форм і методів роботи на уроці, застосування різних типів завдань і оцінок, а також аналіз результатів та коригування освітнього процесу. Завдяки такому підходу здобувачі освіти отримують можливість постійно вдосконалювати свої навички, а вчителі можуть надавати індивідуальну допомогу для досягнення найкращих результатів у навчанні;

7) формувальне оцінювання як ефективний інструмент розвитку комунікативних навичок здобувачів освіти передбачає розробку чітких критеріїв оцінювання, використання різноманітних форм зворотного зв'язку, застосовування інформаційних технологій та залучення здобувачів освіти до активної участі в оцінюванні власних досягнень.

СПЕЦИФІКА ТА ВПЛИВ АНГЛІЙСЬКОГО СЛЕНГУ В МОЛОДІЖНІЙ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ

Актуальність теми обумовлена стрімким розвитком інформаційних технологій, де Інтернет став невід'ємною частиною звичайного життя, особливо для молоді. Інтернет середовище є не лише джерелом інформації та розваг, але й значним середовищем для комунікації та соціалізації. У цьому плані особливу увагу привертає мова інтернет-комунікації, яка визначається своєю мінливістю, оригінальністю та активним використанням сленгу.

Об'єкт вивчення – англійський сленг, що функціонує в інтернет-культурі.

Предмет вивчення – дослідження виступають мовна специфіка та вплив англійського сленгу на комунікацію молоді в Інтернет-культурі.

Мета – дослідити специфіку англійського сленгу в інтернет-культурі та проаналізувати його вплив на молодіжну комунікацію.

Інтернét-комуніка́ція (англ. Internet Communication) – спілкування за допомогою глобальної комп'ютерної мережі Інтернет.

Сленг – це лексика, яка використовується між людьми, що належать до однієї соціальної групи і добре знають один одного. Сленг – це дуже неформальна мова. Він може образити людей, якщо використовується щодо інших людей або поза групою людей, які добре знають один одного. Зазвичай ми використовуємо сленг у розмові, а не на письмі.

Однією з ключових тенденцій в розвитку сленгу останніми роками є вплив інтернету та соціальних мереж. Інтернет забезпечив новий простір для спілкування та вираження ідентичності, що вплинуло на формування віртуального сленгу. Вирази та аббревіатури, такі як «LOL» (Laugh Out Loud), «BRB» (Be Right

Back), «ТВН» (To Be Honest) стали широко вживаними в мережевому спілкуванні.

Проте, якщо розглядати Інтернет-сленг за його межами, то він набуває емфатичної функції, слугує для вираження сарказму, іронії, задоволення чи захоплення. Однак слід зазначити, що ті чи інші сленгові лексичні одиниці можуть належати до різних онлайн спілок, тому і значення від цього може різнитися.

Існує багато аргументів щодо необхідності сленгу та його впливу на суспільство – шкодить він йому чи приносить користь. Деякі стверджують, що сленг є позитивним явищем, оскільки дозволяє людям краще виражати себе та бути більш креативними. З іншого боку, дехто вважає, що сленг псує англійську мову і його не слід використовувати.

Поза великою кількістю позитивних рис сленгу для мови та живого мовлення є ще й негативні. Сленг призводить до примітивного спілкування, має певні кордони користування, ним не можна виразити всі свої думки, не передає весь спектр емоційності, бідний на синонімічні ряди, не може бути основою національної культури, не може існувати окремо поза нормованої мови, знижує рівень мислення, веде до деградації та безграмотності.

Ще одним важливим аспектом, на який слід звернути увагу при використанні сленгу, є його потенційна неоднозначність та залежність від контексту. Сленгові слова можуть мати різне значення для різних людей, тому під час розмови слід бути обережним у їх вживанні, щоб не викликати емоційну реакцію. Ви можете не мати жодного поганого наміру, але інша людина може сприйняти ваше повідомлення інакше. Щоб уникнути непорозумінь і конфліктів, утримуйтеся від використання сленгових слів.

Англійський сленг є явищем, яке характеризується соціальною обумовленістю та неформальністю. Розвиток Інтернет-комунікації значно вплинув на його формування. Проте, суспільство не має єдиної думки щодо сленгу, вбачаючи в ньому як позитивні аспекти самовираження, так і негативні наслідки для мовної культури через її спрощення. Важливою особливістю сленгу є його

контекстуальна залежність та ризик непорозумінь при некоректному вживанні.

Мястковська Дарія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ІГОР ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ЗЗСО

У сучасному динамічному світі, де міжкультурна комунікація набуває все більшого значення, володіння іноземними мовами, зокрема німецькою, є ключовою компетенцією для особистісного та професійного розвитку. В контексті навчання німецької мови в загальноосвітніх навчальних закладах (ЗЗСО) центральним завданням є формування комунікативної компетентності учнів, де граматична компетентність виступає її наріжним каменем. Глибоке розуміння сутності, структури та значущості граматичної компетентності є фундаментальним для розробки ефективних педагогічних стратегій.

Актуальність дослідження зумовлена важливістю формування граматичної компетентності учнів ЗЗСО як основи для успішної комунікації німецькою мовою. У роботі розглядається потенціал використання ігор як ефективного засобу для досягнення цієї мети, що відповідає сучасним освітнім тенденціям, спрямованим на активізацію освітнього процесу та підвищення мотивації учнів.

Об'єкт дослідження – процес формування граматичної компетентності на уроках німецької мови в ЗЗСО.

Предмет дослідження – використання ігор як засобу формування граматичної компетентності учнів 6-х класів на уроках німецької мови.

Метою роботи стало теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності використання ігор для формування граматичної компетентності учнів на уроках німецької мови в ЗЗСО.

У першому розділі було розкрито сутність поняття «граматична компетентність» як складової комунікативної компетентності, необхідної для ефективного використання німецької мови в різних контекстах.

Ґрунтуючись на аналізі психолого-педагогічних теорій та методичних принципів, було теоретично обґрунтовано доцільність та ефективність застосування ігор у навчанні граматики.

У другому розділі було представлено класифікацію ігор, розроблених для формування граматичної компетентності учнів 6-х класів, з урахуванням тематики навчальної програми та конкретних граматичних явищ.

Проведений педагогічний експеримент підтвердив позитивний вплив систематичного використання ігрових завдань на динаміку мотивації учнів, їхнє ставлення до вивчення граматики, самооцінку рівня володіння граматичним матеріалом та загальну залученість в освітній процес.

Отримані результати дають підстави стверджувати, що використання ігор є ефективним засобом формування граматичної компетентності учнів 6-х класів на уроках німецької мови. Ігрові методики сприяють створенню позитивної навчальної атмосфери, активізації пізнавальної діяльності учнів, розвитку їхніх комунікативних та соціальних навичок, а також підвищенню якості засвоєння граматичного матеріалу.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у розробці та апробації комп'ютерних ігор та онлайн-платформ для навчання граматики, дослідженні впливу ігор на формування інших мовних компетентностей, а також у вивченні можливостей використання ігрових методик для диференційованого та індивідуалізованого навчання.

Новак Вікторія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Сучасна система освіти вимагає від учителя не лише передачі знань, а й формування в учнів умінь та навичок самостійного пошуку, аналізу та застосування інформації. Це обумовлено потребою підготовки молодого покоління до життя в глобалізованому світі, здатності адаптуватися до змін, критично мислити, творчо підходити до вирішення проблем та ефективно спілкуватися іноземними мовами.

Традиційні методи навчання часто не здатні повною мірою задовольнити потреби сучасних здобувачів освіти, які звикли до активної взаємодії з інформаційними технологіями, інтерактивного обміну думками та швидкого доступу до інформації. У зв'язку з цим постає необхідність застосування нових, інноваційних підходів до організації навчального процесу. Одним із найефективніших методів активізації пізнавальної діяльності учнів є проєктне навчання, яке базується на ідеї самостійного дослідження, практичної діяльності, співпраці та творчого підходу до розв'язання проблем.

Об'єкт дослідження: процес пізнавальної діяльності здобувачів освіти на уроках німецької мови у 8-9 класах закладів середньої загальної освіти.

Предмет дослідження: засоби проєктного навчання як інструмент активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках німецької мови.

Мета дослідження: виявити можливості активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти засобами проєктного навчання на уроках німецької мови у 8-9

класах закладів загальної середньої освіти.

Проаналізовано трактування поняття «проект» та «проектне навчання» у науковій літературі. Проектна діяльність визначається як метод навчання, який орієнтується на особисту активність, ініціативність, творчість і самостійність учнів. Проектна діяльність поєднує дослідницький підхід, колективну взаємодію та міждисциплінарність. Вона не лише сприяє засвоєнню знань, але й формує ключові компетентності – комунікативні, соціальні, інформаційні та критичного мислення.

Організація проектної діяльності в 8–9 класах на уроках німецької мови передбачає врахування вікових, психологічних і мовних особливостей учнів. Проекти повинні бути змістовно насиченими, актуальними для підлітків, цікавими за формою подачі (презентації, буклети, постери, рецензії, подорожні маршрути, шкільні газети). Вони мають активізувати всі види мовленнєвої діяльності: читання, говоріння, письмо, аудіювання.

На основі аналізу підручників з німецької мови для 8–9 класів, зокрема авторів С.І. Сотникової, Л.В. Горбач, Н.П. Басай, М.М. Сидоренко та О.А. Палій, можна зробити висновок, що усі розглянуті підручники реалізують проекти як інтегрований компонент тематичних модулів. Тематика проектів охоплює важливі аспекти особистого, соціального, академічного та міжкультурного життя школярів – від родини, друзів, школи до медіа, екології, культури та подорожей. Особливістю є те, що кожен проект передбачає практичне застосування мовних знань (лексика, граматика, мовні звороти), розвиток комунікативних навичок (усне та письмове мовлення), залучення творчих та дослідницьких здібностей. Вони допомагають розвивати вміння працювати з інформацією, формують самостійність, відповідальність, навички презентації, сприяють міжпредметним зв'язкам (зокрема з географією, біологією, історією, інформатикою).

Таким чином, проектна діяльність у підручниках з німецької мови – це не лише спосіб поглибити мовні знання, а й ефективний педагогічний інструмент для розвитку особистості учня в умовах компетентнісного підходу. Її систематичне

використання забезпечує високий рівень мотивації, залучення та практичної реалізації набутих знань у реальних і наближених до життя ситуаціях.

Павлов Арсен,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang-1B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Сучасна освітня парадигма акцентує на інтерактивних методах навчання, які розвивають критичне мислення, креативність та комунікативні навички учнів. Серед таких інноваційних підходів особливе місце займає кейс-метод, який передбачає роботу з реальними або моделювальними ситуаціями для активного засвоєння знань. Використання кейс-технологій на уроках німецької мови у 8–9 класах сприяє не лише покращенню мовленнєвої компетенції, а й формуванню соціальної та пізнавальної активності школярів.

Об'єкт дослідження: процес навчання німецької мови учнів 8–9 класів.

Предмет дослідження: методика використання кейс-технологій на уроках німецької мови для активізації пізнавальної діяльності та формування комунікативної компетентності учнів.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати та практично дослідити ефективність застосування кейс-технологій на уроках німецької мови у 8–9 класах загальноосвітніх шкіл.

Результати теоретичного опрацювання науково-методичної літератури переконливо підтвердили високий потенціал кейс-технологій як дієвого інструменту для комплексного формування іншомовної компетентності учнів середнього шкільного віку. Застосування кейс-методу успішно поєднує процес засвоєння мовних знань і навичок з активним розвитком важливих когнітивних

функцій, таких як критичне мислення та аналітичні здібності, а також сприяє вдосконаленню соціальних навичок, необхідних для ефективної комунікації та співпраці. Особливо цінною характеристикою даного методу є його здатність до імітації автентичних комунікативних ситуацій, максимально наближених до реальних життєвих контекстів, що часто є складним завданням при використанні традиційних методів навчання іноземних мов. Створення таких змодельованих ситуацій забезпечує учням можливість практичного застосування набутих знань у безпечному навчальному середовищі, сприяючи подоланню мовного бар'єра та підвищенню впевненості у власних комунікативних здібностях.

Аналіз особливостей застосування кейс-методу в навчальному процесі виявив його значні методичні переваги, зокрема можливість ефективної реалізації особистісно орієнтованого підходу до навчання, що дозволяє враховувати індивідуальні пізнавальні стилі, темп навчання та рівень підготовки кожного учня. Кейс-метод виявився особливо ефективним для активного розвитку різноманітних комунікативних стратегій, необхідних для успішної міжкультурної взаємодії; формування важливої соціокультурної компетенції, що включає знання про культуру, традиції та соціальні норми німецькомовних країн; помітного підвищення рівня самооцінки учнів щодо їхніх мовних здібностей та впевненості у власних силах; вдосконалення навичок ефективної роботи в команді, розвитку відповідальності та вміння співпрацювати для досягнення спільної мети.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна з упевненістю стверджувати, що кейс-метод є перспективним та високоефективним інструментом сучасної іншомовної освіти, здатним значно підвищити якість навчання німецької мови учнів 8-9 класів, сприяючи розвитку їхньої комунікативної компетентності, мотивації до навчання та ключових навичок, необхідних для успішної самореалізації в сучасному світі.

Пастернак Тетяна,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ДИДАКТИЧНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У процесі вивчення німецької мови багато здобувачів освіти стикаються з труднощами саме при засвоєнні граматики – вона складна, структурована й часто здається «сухою». Тому важливо шукати такі підходи, які зроблять цей процес живим, цікавим і зрозумілим. Одним із таких способів є використання дидактичних ігор, зокрема й онлайн. Граючи, здобувачі освіти не просто повторюють правила, а використовують їх у дії – і тим самим краще запам'ятовують граматичні конструкції.

З'ясовано, що ігрові форми навчання знімають психологічну напругу, підвищують інтерес до предмета, дають змогу повторювати правила ненав'язливо та в контексті. Такий підхід стимулює активність і робить урок більш динамічним.

Ми проаналізували різні види ігор і прийшли до висновку, що є ігри, які тренують навички, перевіряють знання, допомагають запам'ятати матеріал. Їх можна проводити в парах, у групах або індивідуально. Існують як традиційні настільні формати, так і сучасні онлайн-ігри, які легко адаптуються під будь-яку тему. Були продемонстровані та апробовані такі ігри: «Граматичне доміно» – де кожна фраза має граматичну залежність від попередньої; «Бінго» на відмінювання дієслів – тренує правильне використання форм; ігри на платформах Kahoot!, Quizlet, Wordwall, які дають можливість створити інтерактивні тести, флеш-картки й вікторини, адаптовані до конкретного граматичного матеріалу.

Сучасні інтернет-інструменти відкривають багато можливостей, наприклад, можна швидко створювати завдання, ділитися ними з класом/групою, бачити статистику й результативність. Наприклад, Deutsche Welle або Lingolia

пропонують вже готові інтерактивні вправи, а на Quizlet можна створити власні картки для вивчення граматики.

Дидактичні ігри мотивують до навчання, роблять граматику доступнішою, дозволяють вчити без стресу, дають змогу адаптувати темп і складність до потреб кожного учня.

Отже, дидактичні ігри – це не просто розвага, а серйозний інструмент навчання, який варто активніше впроваджувати в освітній процес. Вони не тільки покращують розуміння граматики, а й допомагають зберігати інтерес до мови в цілому. Особливо цінною є можливість використовувати онлайн-платформи, які розширюють формат занять і роблять їх сучаснішими. Такий підхід має велике майбутнє як в офлайн-, так і в онлайн-освіті.

Постоловська Христина,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ВЖИВАННЯ ЗАЙМЕННИКОВИХ ПРИСЛІВНИКІВ У РОЗМОВНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Сучасне вивчення німецької мови передбачає не лише засвоєння граматичних структур, а й активне володіння розмовною мовою. Особливу роль у цьому відіграють займенникові прислівники (*Pronominaladverbien*), які є характерною особливістю німецької мови, особливо у повсякденному спілкуванні. Вміння правильно вживати ці конструкції сприяє не лише граматичній правильності, а й природності мовлення.

Метою дослідження є вивчення ролі та функції займенникових прислівників у розмовному мовленні, а також виявлення найуживаніших конструкцій. У доповіді проаналізовано граматичну природу займенникових прислівників та їхню структуру у розмовному мовленні.

Займенникові прислівники – це поєднання прислівника місця (da-, wo-, hier-) із прийменником. Вони замінюють прийменниково-іменникові конструкції, а також широко використовуються у комунікації. Наприклад: *Ich warte darauf. Woran denkst du?* З'ясовано, що займенникові прислівники неможливо побудувати із такими прийменниками як-от: *wegen, ohne, bis*.

Проаналізувавши займенникові прислівники саме у розмовній мові, ми з'ясували, що вони утворюються таким чином:

1. Займенниковий прислівники ділиться на дві частини і прийменник стоїть в кінці речення: **Da halte ich nichts von** (замість *Ich halte nichts davon*).

2. Подвоюється прислівник **da**, а повноцінний займенниковий прислівник стоїть в кінці: **Da habe ich keine Lust darauf** (замість *Ich habe keine Lust darauf*).

3. Подвоюється прислівник **da** і додається повноцінний займенниковий прислівник: **Dadafür** hat sich der Ausschuss ausgesprochen (замість *Dafür hat sich der Ausschuss ausgesprochen*).

4. Еліптичний варіант, при якому прислівник **da** не називається: *Viel Spaß bei!* (замість *Ich wünsche viel Spaß dabei*).

Також ми з'ясували, що у розмовній німецькій мові відбувається скорочення займенникових прислівників, наприклад: **dar-** у розмовній мові скорочується до **dr-** (синкопа – фонетичне явище, при якому відбувається випадіння звуку усередині слова під час швидкого темпу мовлення), наприклад:

daran – dran (*Ich bin dran*)

darauf – drauf (*Drauf mache ich mich keine Sorge*)

daraus – draus (*Was kommt draus?*)

darüber – drüber (*Drüber möchte ich nicht reden*)

Основними функціями займенникових прислівників у розмовній мові є фіксація уваги на конкретних словах, яким мовець надає особливого значення (**Da waren Sie AUCH nicht immer für**). Так, роз'єднання займенникових прислівників виділяє слова, що стоять між ними: *Also, ich war da IMMER dafür! Ich kann Ihnen*

da *MASSEN von erzählen.*

У розмовній мові займенникові прислівники з **wo** можуть не тільки розділятися в реченні, а ще й замінюватися на прийменник + питальне слово. Наприклад: *worum – um was, womit – mit was, woran – an was.*

Отже, займенникові прислівники у розмовній мові мають схильність до роз'єднання, повторення прислівника **da** або взагалі вживання без **da**, а також до випадіння голосної **a** у прислівнику **da**. Такі речення є емоційно забарвленими та мають на меті сфокусувати увагу слухача на певних словах, які мають особливе значення для мовця. Розуміння та правильне використання займенникових прислівників є важливим для опанування розмовною німецькою мовою та ефективного спілкування.

Рибачок Дарина,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Pol1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

СУЧАСНІ ОНЛАЙН-ІГРИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ НАВИЧОК 21 СТОЛІТТЯ УЧНІВ НА УРОКАХ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

У ХХІ столітті освіта зазнає глибоких трансформацій, зумовлених впровадженням цифрових технологій. Одним із перспективних напрямів є використання онлайн-ігор як інструменту для формування навичок 21 століття. До таких навичок належать критичне мислення, креативність, комунікація, колаборація, емоційний інтелект та цифрова грамотність. Ці компетентності є фундаментальними для підготовки учнів до життя у швидкозмінному глобалізованому світі.

Мета дослідження – обґрунтувати доцільність використання сучасних онлайн-ігор на уроках польської мови для розвитку ключових компетентностей учнів середньої школи.

Онлайн-ігри забезпечують високу мотивацію до навчання, інтерактивність, можливість адаптації завдань до рівня учнів, а також створюють умови для активної участі в освітньому процесі. Досвід використання платформ Kahoot!, Quizizz, Wordwall, Duolingo свідчить про позитивну динаміку у формуванні лексичних, граматичних і комунікативних навичок. Крім того, гейміфікований формат сприяє кращому засвоєнню інформації, розвитку швидкого мислення, стратегічного планування та самостійності в навчанні.

На практиці було впроваджено онлайн-гру Kahoot! під час вивчення теми «Podróże i transport» у 7 класі. Вправа охоплювала лексичний матеріал, адаптований під рівень учнів. Залучення до гри продемонструвало високий рівень зацікавленості, активності та взаємодії між учнями. Після завершення було зафіксовано покращення результатів тестування та зниження рівня тривожності.

Гейміфікація також створює сприятливе середовище для колективного навчання. Завдяки ігровим механікам — рівням, балам, нагородам — учні охоче взаємодіють, навчаються співпраці, приймають спільні рішення. Це формує емоційну залученість, соціальні навички та культуру взаємодії.

Таким чином, онлайн-ігри є ефективним інструментом інтеграції інноваційних технологій у навчальний процес. Їх застосування сприяє розвитку навичок 21 століття, підвищенню ефективності викладання польської мови, а також модернізації освітнього середовища відповідно до потреб сучасного покоління учнів.

Савченко Валерія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НЕСТАНДАРТНИХ УРОКІВ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 8-9 КЛАСАХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Проблема викладання іноземної мови у школі в даний час особливо актуальна, тому що зміни в освіті переважно орієнтовані на розвиток особистості здобувача освіти, її творчу ініціативу, самостійність, конкурентоспроможність та мобільність майбутніх фахівців. Досвід вчителів-практикантів і дослідження методистів показали, що нетрадиційні форми проведення уроків підтримують інтерес учнів до предмета і підвищують мотивацію навчання.

Нестандартні уроки сприяють розвитку комунікативної компетентності за допомогою різних емоційно-яскравих, нетрадиційних методів і прийомів навчання й виховання, які підвищують мотивацію школярів до навчання та служать розвитку багатьох здібностей: уміння декламувати вірші, інсценувати літературні твори, співати іноземною мовою та знайомитися з традиціями, звичаями і культурною спадщиною англomовних та німецькомовних країн.

Об'єкт дослідження – процес навчання іноземної мови у закладах загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – планування та проведення нестандартних уроків німецької мови у 8-9 класах закладів загальної середньої освіти.

Мета даної роботи – виявити можливості використання нетрадиційних форм проведення уроків німецької мови у сучасному закладі загальної середньої освіти.

Проаналізовано трактування понять «урок» та «нетрадиційний урок» у науково-методичній літературі, виявлено, що однозначного трактування цих понять у науково-педагогічній та методичній літературі немає. Проте у своїй

роботі ми притримувалися думки, що урок – це цілісний, логічно завершений, обмежений у часі, регламентований обсягом навчального матеріалу основний елемент педагогічного процесу, який забезпечує активну й планомірну навчально-пізнавальну діяльність групи учнів певного віку і рівня підготовки, спрямовану на розв'язання визначених завдань. Нестандартний урок – це імпровізоване учбове заняття, яке має нетрадиційну (невстановлену) структуру, а структура його прямо залежить від типу уроку, оскільки структура уроку – це сукупність, послідовність і зв'язок елементів (етапів), з яких він складається.

Виявлено, що науковці виділяють такі групи нетрадиційних уроків: уроки змістової спрямованості (семінари, конференції); уроки з інтегрованим підходом (комплекси, панорами); уроки-змагання (вікторини, конкурси, аукціони); уроки для суспільного огляду знань (консультації, заліки); уроки комунікативного характеру (диспути, телеуроки, конференції); театралізовані уроки (імітація певної діяльності); уроки-подорожі (екскурсії); ділові ігри, рольові ігри, імпровізаційні завдання, імітації; уроки з елементами драматизації; психотренінгові уроки; уроки з участю учнів різного віку. У шкільній практиці вчителі застосовують найрізноманітніші нетрадиційні уроки: урок-лекція, урок-семінар, урок-конференція, театралізовані уроки, урок-репортаж, урок-свято, урок-телепрограма, урок-подорож, урок-екскурсія, урок-портрет, відео-урок тощо.

Розроблено приклади планів-конспектів нестандартних уроків німецької мови у 8-9 класах ЗЗСО, то нами було розроблено такі нетрадиційні уроки для 8 класу: урок-дискусія «Hausaufgaben – Pro und Kontra»; урок-проект «Moderne Kommunikationsmittel»; відео-урок «Bekannte Festspiele». Для 9 класу нами запропоновано нетрадиційні уроки: урок-ток шоу «Echte Freunde»; урок-рольову гру «Ihr seid die Autoren eurer Lieblingsbücher. Präsentiert euer Buch, erzählt über die Haupthelden etc» та урок-екскурсію відомими німецькими містами.

ХУДОЖНЄ ПОРІВНЯННЯ ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ ОБРАЗУ В РОМАНІ

«КЕРРІ» СТІВЕНА КІНГА

Роман «Керрі» Стівена Кінга став класикою жанру горору завдяки вмілій побудові атмосфери страху та психологічної напруги. Одним із ключових засобів досягнення цього ефекту є художнє порівняння, яке допомагає передати внутрішні переживання героїні, відобразити її страх, ізоляцію та підсилити символіку твору.

Предмет дослідження – художні порівняння у романі «Керрі» Стівена Кінга.

Об'єкт дослідження – концептуалізація емоційного стану персонажів та атмосфери жаху через художні порівняння.

Мета роботи – проаналізувати функції художніх порівнянь у романі «Керрі» та визначити їхню роль у створенні образної системи твору.

1. Символізм червоного кольору – “The crimson stain on her dress spread like a living wound, growing larger with every horrified gasp from the onlookers”. Порівнюється crimson stain like a living wound. Порівняння підсилює моторошну атмосферу сцени й виступає яскравим візуальним символом болю та гніву, що проривається назовні.

“Her dress glowed like a warning beacon”. Порівнюється dress like a beacon

2. Порівняння як спосіб передачі страху – “She shook like a leaf”. Порівнюється she like a leaf.

“She screamed like a wounded animal”. Порівнюється she like a wounded animal. Порівняння передає інстинктивну природу болю й страху.

“The walls seemed to move around her like a ship in a storm”. Порівнюється the walls like a ship in a storm. Демонструється дезорієнтація, паніка та втрата стабільності.

“Her heartbeat pounded like a hammer on steel”. Порівнюється heartbeat like a hammer on steel.

3. Загострення емоцій-“The lights above the stage flickered like dying fireflies...”. Порівнюється lights like dying fireflies. Це порівняння надає події тривожної, майже чарівної атмосфери, що передвіщає крах.

Порівняння у «Керрі» виконують важливу функцію не лише візуалізації сцен, а й занурення читача у внутрішній світ героїні. Вони допомагають розкрити страх, біль, відчуження, а також символічно підсилюють основні мотиви твору. Таким чином, художні порівняння стають ключовим стилістичним прийомом для створення атмосфери роману.

Сиротюк Катерина,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

РОБОТА З АВТЕНТИЧНИМ ПІСЕННИМ МАТЕРІАЛОМ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У 9 КЛАСІ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОСОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У сучасних умовах глобалізації, яка сприяє міжкультурному спілкуванню, постає потреба у вивченні іноземної мови враховуючи формування лінгвосоціокультурної компетентності. Вона дозволяє учням розуміти культурні особливості німецькомовних країн, їх цінності та традиції, менталітет, а також й про відмінності між культурами Німеччини та України. Особливої актуальності ця компетентність набуває для здобувачів середньої освіти, оскільки у підлітковому віці в учнів формується світогляд, інтерес до світу.

Одним із ефективних методів формування лінгвосоціокультурної компетентності є робота з пісенним автентичним матеріалом. Вивчення мови

завдяки пісні поєднує в собі одразу мовну, емоційну та культурну складові, що в свою чергу дозволяє не тільки засвоїти лексику і граматику, а також поглиблення розуміння культури німецькомовних країн.

Варто зазначити й те, що використання пісень є доцільним для учнів 9 класу, адже учні вже мають певний багаж знань про мовні засоби, тож перехід з навчальних пісень до автентичного пісенного матеріалу не викликатиме для них багато труднощів. Автентичний пісенний матеріал дозволяє зробити навчання більш емоційно забарвленим. Така форма роботи активізує пізнавальну діяльність учнів, розвиває у учнів креативність, що не менш важливо так це те, що пісня сприяє глибшому зануренню у культурне середовище мови.

Об'єкт дослідження – процес формування лінгвосоціокультурної компетентності на уроках німецької мови у закладах загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – використання автентичного пісенного матеріалу як засобу формування лінгвосоціокультурної компетентності здобувачів освіти на уроках німецької мови.

Метою дослідження є виявити можливості формування лінгвосоціокультурної компетентності здобувачів освіти засобами автентичного пісенного матеріалу на уроках німецької мови у 9 класах закладів загальної середньої освіти.

Проаналізувавши поняття та структуру лінгвосоціокультурної компетенції було встановлено, що вона є однією з важливих аспектів іншомовної комунікативної компетентності та дозволяє не тільки володіти мовою, а також під час вивчення мови враховуються соціальні норми, культурні особливості німецькомовних країн, особливості вимови тощо. Лінгвосоціокультурна особливість включає в себе соціолінгвістичний, соціокультурний та соціальний компоненти.

Доцільність використання автентичного пісенного матеріалу обґрунтовується тим, що пісні сприяють підвищенню мотивації та інтересу учнів, наближують їх

до реальних ситуацій та розумінню контексту, культурних та ментальних особливостей німецькомовних країн.

Добір пісенного матеріалу відбувався за наступними критеріями: не швидкий темп пісні, проста лексика, чітка та зрозуміла вимова, відповідає рівню знань здобувачів освіти.

Було розроблено комплекс вправ до таких пісень як: «Du bist freundlich», «Drei Worte fragen», «Traum, Fahrrad fahr'n» та « Nur ein Wort». Запропоновні вправи спрямовані на розвиток лексичних, граматичних та аудіовальних навичок, а також на формування лінгвосоціокультурної компетентності у здобувачів освіти.

Отже, таким чином результати дослідження підтверджують доцільність та ефективність використання автентичного пісенного матеріалу на уроках німецької мови у 9 класах у закладах загальної середньої освіти.

Тичинський Владислав,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІАЛОГІЧНОМУ МОВЛЕННІ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Модернізація сучасного суспільства вимагає від навчальних закладів вдосконалення освітнього процесу, впровадження новітніх технологій та реалізації особистісно-орієнтованого підходу до навчання. Сьогоднішня система освіти повинна включати нові методи, підходи та техніки, спрямовані на формування та розвиток особистості. Одним із ключових завдань вдосконалення освіти є самореалізація та розвиток здобувачів освіти, що може бути досягнуто за допомогою різноманітних методів, зокрема інтерактивного підходу. Інтерактивне навчання орієнтоване на активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти, підвищення їх мотивації до вивчення іноземних мов та ефективне засвоєння

навчального матеріалу. Завдяки використанню інтерактивних методів навчання, учні активно взаємодіють у командній діяльності. Це особливо важливо для уроків іноземної мови, оскільки активна співпраця здобувачів освіти дозволяє реалізувати один з ключових підходів до вивчення мови — комунікативний. Інтерактивні методи сприяють розвитку діалогічного мовлення здобувачів освіти, що є одним з найскладніших аспектів мовленнєвої діяльності, на уроках іноземної мови.

Об'єкт дослідження – формування компетентності у діалогічному мовленні на уроках німецької мови у закладах загальної середньої освіти.

Предмет дослідження – інтерактивні методи як засоби формування компетентності у діалогічному мовленні на уроках німецької мови у закладах загальної середньої освіти.

Мета дослідження – дослідити психолого-педагогічні та методичні основи розвитку навичок та вмінь діалогічного мовлення на уроках німецької мови та можливості використання інтерактивних методів навчання для формування компетентності у діалогічному мовленні.

Діалогічне мовлення є процесом взаємного обміну думками, інформацією і емоціями між співрозмовниками. У діалогічному спілкуванні важливу роль відіграє не лише передача інформації, а й здатність слухати, розуміти позицію іншого, відповідати на її основі, виявляти взаєморозуміння та регулювати хід розмови в залежності від ситуації. Інтерактивні методи навчання є потужним інструментом, який сприяє розвитку здобувачів освіти у різних аспектах: від пізнавальних навичок до соціальних і емоційних. Вони дозволяють створити умови для активного, самостійного та колективного навчання, допомагають формувати важливі компетентності, які потрібні в сучасному світі.

Основними інтерактивними методами формування компетентності у діалогічному мовленні є: рольові ігри – моделюють ситуації з реального життя, дозволяючи учням практикувати діалог у різних комунікативних ролях; дискусії та дебати – сприяють розвитку навичок аргументації, активного слухання та

реагування на думку співрозмовника; діалогічні вправи – парна або групова робота, де учні ведуть діалоги з певною метою (погодження, відмова, порада тощо); інтерв'ю та опитування – формують уміння ставити запитання, отримувати інформацію та підтримувати розмову; мовленнєві ігри – активізують мовлення в цікавій, ігровій формі, знижуючи мовленнєвий бар'єр; обговорення проблемних ситуацій (case-метод) – розвиває вміння вести змістовну розмову, шукати рішення та спільну думку.

У роботі наведено низку вправ для навчання діалогічного мовлення на уроках німецької мови із використанням традиційних інтерактивних методів та цифрових технологій. Такі вправи створюють умови для моделювання ситуацій спілкування, активізують участь здобувачів освіти у комунікації, сприяють розвитку вмінь вести діалог у різноманітних ситуаціях, формують мовленнєву впевненість і міжкультурну компетентність. Рольові ігри, парні та групові діалоги, мовленнєві проекти та дискусії підвищують мотивацію до вивчення мови, розвивають як лінгвістичні, так і соціальні навички, що є важливою умовою успішного оволодіння німецькою мовою в школі.

Ткачук Анна,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Fil1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

КОНЦЕПЦІЯ ІСТОРІЇ В РОМАНІ ГРЕМА СВІФТА «WATERLAND»

Роман Грема Свіфта «Waterland» є одним із найяскравіших зразків постмодерністської прози, що поєднує історіософські мотиви з глибокими філософськими роздумами про природу історії, пам'яті та наративу. Завдяки складній структурі та використанню метафікаційних елементів твір став предметом активного обговорення після публікації у 1983 році.

Г. Свіфт піднімає в романі низку ключових проблем, які не лише формують зміст твору, а й визначають його жанрову специфіку. Через роздуми про історію,

міфологію та соціальні аномалії, автор створює багатопланову наративну структуру, яка передає усю складність людського існування. Серед основних проблем роману можна виділити пам'ять і забуття, тема фізичної близькості, занедбаністю дитини з особливостями, роль міфу та його вплив на історичну свідомість. Саме ці аспекти визначають жанрову специфіку твору, поєднуючи у собі риси історичного роману, метарomanу та елементів магичного реалізму.

Автор ставить під сумнів традиційні уявлення про історію і представляє її як суб'єктивний і нестабільний наратив, який залежить від індивідуального досвіду, культурного контексту і способу розповіді. Роман поєднує реальні історичні події з особистими спогадами наратора, показуючи, як минуле постійно переосмислюється, реінтерпретується та переписується.

Фрагментарна побудова твору, використання ретроспекцій та включення в реалістичну розповідь міфологічних елементів сприяють створенню багатопланової оповіді, яка дозволяє критично осмислити процес формування історичної пам'яті. Ключовими мотивами роману є циклічність історії, суб'єктивність історичного знання, зв'язок між міфом і реальністю та вплив минулого на сьогодення.

Особливе значення в романі має концепт «історія як мул» (stories as silt), який виражає ідею історії як безперервного потоку, що змінюється залежно від контексту. Образи природи, такі як болота, трясовина і вода, є важливими метафорами нестабільності, плину часу і неможливості чіткого розуміння минулого.

Одним із основних проблем роману є питання про можливості досягнення людиною власного минуле. Головний герой і розповідач роману Том Крік намагається дати відповідь на це питання через аналіз історичних подій, однак щоразу стикається з тим, що пам'ять не є надійним джерелом. Прикладом ненадійності пам'яті є також поведінка Мері, яка після втрати дитини намагається витіснити спогади, що лише погіршує її стан. Ідентичність персонажів у романі

тісно пов'язана з їхнім сприйняттям історії. Том Крік усвідомлює, що він є продуктом не лише власного досвіду, а й тих історій, які розповідали його предки. Цей зв'язок з минулим постійно підкреслюється в романі, як-от: «For my father, as well as being a superstitious man, had a knack for telling stories. Made-up stories, true stories; soothing stories, warning stories; stories with a moral or with no point at all; believable stories and unbelievable stories; stories which were neither one thing nor the other. It was a knack which ran in his family».

Дослідження роману «Вотерленд» у контексті історіософської традиції дає змогу розкрити його унікальність як твору, що поєднує історичні роздуми з постмодерністськими підходами до наративу. Застосування постмодерністських стратегій у зображенні історії та пам'яті, зокрема використання метатекстуальних прийомів, підбив традиційних історичних наративів і наголосу на множинності версій історії формує унікальну художньо-філософську концепцію.

Таким чином, роман Грема Свіфта «Waterland» – це складний і багат шаровий текст, у якому порушуються питання історії, пам'яті, ідентичності та занедбаності хворої людини. Фрагментарна й нелінійна структура підкреслює суб'єктивність історичного знання й неможливість його остаточного осмислення. Минуле в романі постає не як чітка послідовність подій, а як множина наративів, залежних від інтерпретації та особистого досвіду.

Фатіна Анна,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B23)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У НАВЧАННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Грамотична компетентність є невід'ємною складовою іншомовної комунікативної компетентності. Вона включає не лише знання граматичних

правил, але й уміння застосовувати їх у мовленнєвих ситуаціях, а також здатність сприймати граматичні структури в контексті. Ефективне формування граматичної компетентності вимагає використання різноманітних методичних прийомів, що забезпечують інтеграцію граматики у мовну практику.

Одним із таких прийомів є граматичний розбір, який сприяє розвитку аналітичного мислення та дозволяє учням глибше осмислити функціонування мовних елементів. Учні навчаються розпізнавати граматичні структури в тексті, аналізувати порядок слів, визначати частини мови та їхню роль у реченні. Такий підхід формує внутрішнє мовне чуття та розвиває уважність до форми.

Іншим ефективним методом є ситуативний підхід, який базується на створенні умов, максимально наближених до реального мовлення. Учні моделюють комунікативні ситуації (наприклад, розмова в готелі чи запрошення в кіно) та в процесі виконання завдань активно використовують цільову граматику. Це сприяє переносу граматичних знань у мовленнєву діяльність і формує навичку автоматичного використання потрібних конструкцій.

Метод проєктів також відіграє важливу роль у формуванні граматичної компетентності. Учні працюють над тематичними проєктами, у межах яких досліджують обрану тему, створюють тексти, готують презентації – і при цьому постійно застосовують відповідні граматичні структури. Такий підхід поєднує мовну практику з розвитком критичного мислення, творчості та вміння працювати в команді.

Ігрові методи – ще один ефективний інструмент, що дозволяє зменшити стрес від вивчення граматики й зробити її цікавою та захопливою. Граматичні ігри, такі як „Склади речення“, граматичне доміно чи „Wer bin ich?“, допомагають засвоїти граматичні структури в динамічному й інтерактивному середовищі.

Особливої уваги заслуговує інноваційна технологія «перевернутий клас», яка передбачає вивчення теоретичного матеріалу вдома (через відео, тексти, презентації), а практичне опрацювання – на уроці. Такий підхід дає змогу вчителю

більше часу присвятити активним формам роботи: вправам, розмовним завданням, парній та груповій взаємодії.

Використання зазначених прийомів сприяє ефективному засвоєнню граматики в контексті комунікації, розвитку мовної інтуїції та самостійності учнів, підвищенню мотивації до вивчення мови, формуванню стійких граматичних навичок.

У підсумку зазначимо, що різноманітні методичні прийоми формування граматичної компетентності є не лише засобом засвоєння мовних правил, а й важливим чинником розвитку загальної іншомовної комунікативної спроможності учнів. Їх системне та продумане застосування дозволяє зробити процес вивчення німецької мови більш ефективним, динамічним і цікавим.

Франчук Юлія,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В 5 КЛАСІ ЗАСОБАМИ МОБІЛЬНОГО ДОДАТКУ BABBEL

У сучасному освітньому просторі дедалі більшого значення набуває використання цифрових технологій, зокрема мобільних додатків. Вони дають змогу вчителям підвищити мотивацію учнів, урізноманітнити подачу матеріалу та адаптувати навчальний процес до індивідуальних потреб. Особливо актуальними такі інструменти стають у дистанційному чи змішаному форматі навчання, коли важливо зберігати ефективну взаємодію та контроль за успішністю. Метою дослідження є вивчення ефективності використання мобільного додатку Babbel у формуванні граматичної компетентності учнів 5 класу на уроках німецької мови. *Об'єктом дослідження* є формування граматичної компетентності учнів 5 класу на уроках німецької мови. *Предметом дослідження* є особливості застосування

мобільного додатку Babel з метою формування в учнів граматичної компетентності на уроках німецької мови.

Гарне володіння іноземною мовою у період інтеграції України у європейське та світове співтовариство сприяє розширенню професійних зв'язків та контактів; можливість вивчати та ефективно використовувати знання іноземної мови під час професійного спілкування для участі у міжнародних конференціях, проходження стажування з метою вдосконалення фахової підготовки, здійснення письмового обміну важливою інформацією тощо. Завдяки цьому розширюються можливості для вивчення іноземних мов.

У витоків створення додатку Babel стоїть Лоренц Гейне (Lorenz Heine), який вирішив зайнятися розробкою сайту, коли почав вивчити іспанську мову. У нього була чітка мета – навчання має бути доступним, цікавим та легко запам'ятовуватись. Оскільки жодна онлайн-програма з вивчення мови не виправдала його очікувань, він розробив власний словниковий тренажер. Маркус Вітте (Markus Witte) і Томас Холл (Thomas Hall) були переконані, якщо навчання є цікавим і ефективним для них, то воно стане можливим і для інших людей. Згідно розробкам, Babel.com з'явився в Інтернеті на початку 2008 року. Компанія Lesson Nine GmbH, що керує платформою Babel, має штаб-квартиру в Берліні, офіс у Нью-Йорку та понад 300 співробітників у 26 країнах світу. Лінгвісти, носії мови, автори та перекладачі готують теми курсів і створюють контент, а дизайнери бренду, розробники програмного забезпечення втілюють їх у життя.

На уроці німецької мови в 5 класі було застосовано означений мобільний додаток для розвитку граматичних навичок учнів. Після теоретичного пояснення теми «Присвійні займенники: *mein, dein, ihr, sein*» учні зареєструвалися на платформі й продовжили навчання в інтерактивному режимі. Вони виконували вправи на підстановку займенників, слухали аудіо й повторювали за диктором, що сприяло кращому засвоєнню матеріалу, розвитку аудіювання та вимови. Домашнім завданням стало виконання вправ на тему «*Wo lebt deine Familie?*», а після завершення теми учні

пройшли тест у додатку, продемонструвавши середній результат 10 із 15 балів.

Таким чином, результати дослідження показують, що мобільний додаток Babbel є перспективним методом для формування граматичної компетентності, який можна інтегрувати у сучасні методики викладання іноземних мов.

Хміль Діана,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ НАСКРІЗНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В НУШ (НА ПРИКЛАДІ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ)

Актуальність теми дослідження зумовлена необхідністю впровадження наскрізних компетентностей у процес навчання, зокрема у процес вивчення іноземних мов. У контексті НУШ важливим є наскрізне формування математичної компетентності, оскільки вона сприяє розвитку аналітичного мислення здобувачів освіти та здатності застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях. Зокрема, інтеграція математичних елементів у мовну діяльність на уроці німецької мови дозволяє формувати не лише мовні, а й логічні та практичні навички, що є важливими для всебічного розвитку здобувачів освіти.

Мета дослідження полягає у визначенні способів формування наскрізних компетентностей на уроках німецької мови в НУШ, зокрема на прикладі математичної компетентності, та аналізі їхнього впливу на навчальний процес.

Об'єктом дослідження є процес формування наскрізних компетентностей на уроках іноземної мови в умовах НУШ.

Предметом дослідження є математична компетентність як складова наскрізних компетентностей здобувачів освіти, інструменти та шляхи її формування на уроках німецької мови.

Дослідження питання формування наскрізних компетентностей на уроках

німецької мови в НУШ, зокрема через призму математичної компетентності, дало змогу зробити кілька важливих висновків щодо якості та ефективності інтеграції цих компетентностей у навчальний процес.

Проведений аналіз засвідчив, що інтеграція математичної компетентності у процес навчання німецької мови є доцільною та ефективною. Формування математичної компетентності на уроках іноземної мови є не лише корисним, але й необхідним аспектом сучасної освіти. Це дозволяє здобувачам освіти застосовувати математичні поняття, терміни та навички в контексті іншомовного середовища, що сприяє розвитку їхнього логічного мислення, аналітичних здібностей та здатності до вирішення проблем. Інтеграція таких елементів у мовну діяльність стимулює пізнавальний інтерес здобувачів освіти і формує зв'язок між різними сферами знань.

Розвиток наскрізних компетентностей є важливим фактором для підготовки здобувачів освіти до реального життя та професійної діяльності у майбутньому. В умовах НУШ основною метою є підготовка здобувачів освіти до життя в суспільстві, що постійно змінюється, тому формування наскрізних компетентностей, зокрема математичної, є важливим кроком у розвитку здобувачів освіти, який виходить за межі класичних предметних знань. Вміння застосовувати математичні концепти / поняття в реальних життєвих ситуаціях на рівні іноземної мови, безумовно, розширює горизонт компетентностей здобувачів освіти.

Математична компетентність сприяє розвитку критичного мислення та здатності до аналізу. Завдяки інтеграції математичних завдань на уроках німецької мови здобувачі освіти не тільки розвивають мовні навички, а й набувають здатності до структурованого аналізу та логічного мислення. Вивчення числових значень, графіків, формул або різних типів задач у контексті мовного матеріалу допомагає здобувачам освіти краще зрозуміти як організовувати та класифікувати інформацію, що є важливим для їхнього інтелектуального розвитку.

У результаті, інтеграція математичної компетентності в уроки німецької мови є

важливим інструментом розвитку всебічно розвиненої особистості, здатної не лише до комунікації іншими мовами, але й до використання знань у практичних і професійних ситуаціях. Цей підхід має значний потенціал для підвищення якості освіти в НУШ, а також для підготовки здобувачів освіти до життя в сучасному світі.

Чаленко Софія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Pol1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

СУЧАСНІ СТРАТЕГІЇ ТА ІНСТРУМЕНТИ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Актуальність теми дослідження зумовлена зростаючим значенням якісного та об'єктивного оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках польської мови. У контексті сучасної освітньої реформи оцінювання розглядається не лише як інструмент контролю, а й як засіб формування відповідального ставлення до навчання, розвитку мотивації та самостійності учнів.

Об'єктом дослідження є процес навчання польської мови у закладах загальної середньої освіти. *Предметом* – методи, стратегії та інструменти оцінювання навчальних досягнень учнів. *Мета дослідження* полягає в аналізі сучасних підходів до оцінювання, виявленні переваг і недоліків різних видів оцінювання та визначенні ефективних інструментів, які можна використовувати на уроках польської мови. Функції оцінювання поділяються на: контролюючу (перевірка рівня засвоєння знань), мотиваційну (стимулювання до подальшого навчання), діагностичну (виявлення прогалин), коригувальну (допомога в усуненні недоліків), прогностичну (визначення потенціалу учня) та навчальну (сприяння закріпленню знань).

Види оцінювання:

- поточне (щоденний контроль знань і навичок),
- тематичне (по завершенню теми),

- підсумкове (наприкінці семестру або навчального року),
- формувальне (без виставлення оцінок, з акцентом на зворотний зв'язок і підтримку).

Сучасні стратегії оцінювання включають використання формувального оцінювання, самооцінювання, взаємооцінювання, проєктної діяльності та електронного оцінювання. Це дає змогу розвивати в учнів критичне мислення, вміння аналізувати власні помилки та навчатися на них.

Інструменти оцінювання на уроках польської мови охоплюють тести (як відкритого, так і закритого типу), мовленнєві ситуації, рольові ігри, письмові роботи (есе, листи, щоденники), усні презентації, цифрові платформи (наприклад, Wordwall, Quizlet, Kahoot) та індивідуальні й групові проєкти. Вибір інструментів має відповідати віковим та індивідуальним особливостям учнів, а також цілям конкретного етапу навчання.

Ефективне оцінювання навчальних досягнень учнів на уроках польської мови можливе лише за умови дотримання принципів об'єктивності, системності, прозорості та підтримки. Комплексне поєднання різних видів і методів оцінювання сприяє розвитку мовної компетентності, автономії учнів, а також забезпечує високу якість освітнього процесу загалом.

Шевчук Вікторія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim-35)

Волинський національний університет імені Лесі Українки, Луцьк

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АФОРИЗМІВ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

Афоризми – це короткі, влучні вислови, у яких зібрана народна мудрість і досвід. Вони давно цікавлять мовознавців, літературознавців і культурологів, адже допомагають зрозуміти, як люди мислили, що цінували і як сприймали світ.

Актуальність дослідження полягає в тому, що аналіз лексики та стилістичних засобів, які використовуються в афоризмах, дозволяє краще зрозуміти, як вони

«працюють»: чому легко запам'ятовуються, як впливають на емоції і що робить їх такими виразними. Крім того, афоризми – це дзеркало культури. Через них можна побачити, що важливо для німецькомовних народів, які в них цінності, якими є типові уявлення про світ. Це знання має також практичне значення, особливо для перекладачів, викладачів та тих, хто вивчає мову. Адже правильне розуміння стилістики афоризмів допомагає не лише краще перекладати, а й краще розуміти носіїв мови та їхню культуру.

Мета дослідження полягає в комплексному вивченні лексико-стилістичних особливостей афоризмів на матеріалі німецької мови.

Об'єктом дослідження є афоризми німецької мови, підібрані з різних джерел (збірки афоризмів, літературні твори, публіцистика, інтернет-ресурси).

Предмет вивчення – лексичні, семантичні та стилістичні особливості афоризмів у німецькій мові, а також порівняння з афоризмами інших мов.

Афоризми виконують різноманітні та важливі функції як у мові, так і в культурі. Їхня форма та глибокий зміст роблять їх ефективним інструментом комунікації, пізнання, впливу та збереження культурної спадщини.

Афоризми, конденсуючи складні ідеї, несуть значну семантичну вагу. Вони часто грають на взаємодії між буквальним та переносним значеннями, вимагаючи від читача інтерпретації та активного осмислення.

Німецькі афоризми мають стилістичні особливості. Ключову роль у них відіграють тропи, зокрема метафори, метонімія, синекдоха, іронія, літота, інші релевантні фігури, до прикладу: *Die Kunst ist lang, kurz ist das Leben.* / *Мистецтво довге, коротке життя.* А також: *Das Schicksal mischt die Karten, und wir spielen.* / *Доля тасує карти, а ми граємо.* Або: *Die Feder ist mächtiger als das Schwert.* / *Перо могутніше за меч.* Важливою функцією цих засобів є те, що вони підсилюють емоційний вплив висловлювання, роблять його більш образним, запам'ятовуваним та естетично цінним.

Визначальним для німецького афоризму є лексичний рівень. Семантична

насиченість, гра понять, точність вибору слів у поєднанні з різноманітними стилістичними засобами створюють ту унікальну щільність думки та виразність, яка характеризує цей лаконічний жанр.

Порівнюючи німецькі та українські афоризми, розуміємо, що попри граматичні, культурні та історичні відмінності, обидві мови використовують подібні стилістичні засоби для передачі глибоких життєвих істин. Метафори, антитези, паралельні конструкції, лаконічність висловів та моральний зміст є характерними для афористики обох народів. Ці подібності свідчать про спільну потребу людей у вираженні досвіду, цінностей та спостережень у стислій та образній формі. Водночас синтаксичні особливості та національний колорит кожної мови додають афоризмам унікального звучання та значення.

Отже, дослідивши афоризми як багатогранне лінгвостилістичне явище, можемо зробити кілька важливих висновків. Ці висловлювання прості за формою, але мають глибокий зміст. Вони здатні коротко і точно передати складні ідеї, тому добре запам'ятовуються, впливають на співрозмовника і передають культурну спадщину.

Список використаних джерел

1. Mieder W. (2004). *Proverbs: A Handbook*. Greenwood Press.
2. Burger, H. (2010). *Phraseologie: Eine Einführung am Beispiel des Deutschen*. Erich Schmidt Verlag.

Лижнюк Анастасія,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК УЧНІВ 5-7 КЛАСІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ (НА ПРИКЛАДІ ГРУПОВОЇ РОБОТИ)

У сучасній шкільній освіті особливе значення набувають методи, що сприяють формуванню практичних мовленнєвих навичок в умовах реального

спілкування. Період навчання у 5–7 класах є важливим етапом соціального, інтелектуального та мовленнєвого розвитку учнів, що потребує створення ефективного освітнього середовища, зокрема під час вивчення іноземних мов. Групова форма роботи, як один із ключових компонентів кооперативного навчання, відкриває нові можливості для розвитку усного та писемного мовлення, сприяє залученню учнів до активної взаємодії та підвищує мотивацію до вивчення мови.

Мета дослідження – проаналізувати та дослідити можливості формування мовленнєвих навичок учнів 5-7 класів на уроках німецької мови засобами групової роботи.

Об'єктом дослідження виступає процес формування мовленнєвих навичок учнів 5-7 класів.

Предметом – групова робота як засіб формування мовленнєвих навичок учнів.

У ході дослідження з'ясовано сутність мовленнєвих навичок, розподілених на рецептивні (читання, аудіювання) та продуктивні (говоріння, письмо), а також проаналізовано їх особливості формування у підлітковому віці. Окрему увагу приділено сучасним підходам до навчання іноземної мови, зокрема кооперативному навчанню, яке передбачає активну міжособистісну взаємодію в процесі оволодіння мовою. Педагогічна практика, проведена в рамках дослідження, підтвердила ефективність використання групової роботи для активізації усного та писемного мовлення.

Узагальнення результатів дослідження дозволяє стверджувати, що групова форма навчальної діяльності є дієвим засобом формування мовленнєвих навичок учнів 5-7 класів. Вона поєднує мовну практику з соціальним навчанням, сприяючи реалізації компетентнісного підходу в освітньому процесі. Ефективність групової роботи зумовлюється чітким визначенням цілей, логічною структурою завдань, варіативністю складу груп і раціональним розподілом ролей.

До важливих умов також належать добір змістовно цікавих тем, врахування вікових особливостей учнів, формування позитивного ставлення до навчання. Дослідження також виявило позитивний вплив групової взаємодії на формування соціально значущих якостей: толерантності, вміння домовлятись, відповідальності за спільний результат, а також формування стійкої мотивації до вивчення іноземної мови. Проте організація групової діяльності потребує керівництва з боку вчителя через можливі труднощі: виникнення конфліктів, пасивність окремих учнів, розподіл обов'язків або надмірну залежність від активніших учасників групи.

Результати дослідження можуть бути корисними при плануванні уроків з урахуванням принципів кооперативного навчання та організації ефективної взаємодії учнів під час формування їхніх мовленнєвих навичок на уроках німецької мови.

Плахіна Віолетта,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Nim1-B22)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 8-9 КЛАСІВ ЗАСОБАМИ НАВЧАЛЬНИХ ФІЛЬМІВ САЙТУ «DEUTSCHE WELLE»

У сучасному світі знання іноземних мов є необхідною умовою успішної комунікації, міжкультурної взаємодії та професійного розвитку. Одним із ключових аспектів вивчення мови є лінгвокраїнознавча компетентність, що передбачає не лише володіння мовними нормами, а й розуміння культурного, соціального та історичного контексту країни, мова якої вивчається. Для учнів 8-9 класів ефективним способом розвитку такої компетентності є використання автентичних відеоматеріалів, зокрема навчальних фільмів, що пропонує сайт

«Deutsche Welle». Цей ресурс містить актуальні матеріали, які допомагають інтегрувати мовне навчання з культурним пізнанням, що сприяє формуванню комплексного уявлення про німецькомовний світ.

Метою роботи є дослідження процесу формування іншомовної лінгвокраїнознавчої компетентності учнів 8-9 класів засобами навчальних фільмів сайту «Deutsche Welle» та обґрунтування ефективності їхнього використання у навчальному процесі.

Об'єктом дослідження є процес формування іншомовної лінгвокраїнознавчої компетентності учнів середньої школи в контексті вивчення німецької мови.

Предметом дослідження є методичні засоби використання навчальних фільмів сайту «Deutsche Welle» для розвитку лінгвокраїнознавчої компетентності учнів 8-9 класів.

Під час дослідження теоретичних і практичних аспектів формування іншомовної лінгвокраїнознавчої компетентності учнів 8-9 класів з використанням навчальних фільмів було визначено кілька важливих аспектів, які підкреслюють роль сучасних мультимедійних ресурсів у навчальному процесі.

По-перше, формування іншомовної лінгвокраїнознавчої компетентності є ключовим компонентом у сучасному навчанні іноземних мов. Це поняття не обмежується лише мовними навичками, такими як граматики, лексика або фонетика. Воно включає в себе також розуміння культурних аспектів країни, мова якої вивчається, учні повинні не лише знати, як правильно побудувати речення, а й розуміти, як і в яких соціальних контекстах ці речення можуть бути використані. Вивчення мови в контексті культури, традицій, соціальних і політичних реалій дозволяє глибше і всебічно осягнути предмет вивчення.

По-друге, у цьому контексті значну роль відіграють навчальні фільми, які є потужним інструментом для розвитку іншомовної лінгвокраїнознавчої компетентності учнів. Вони дозволяють не тільки розвивати мовні навички, але й

активно залучають учнів до вивчення культури країни, вивчення соціальних реалій тощо. Завдяки фільмам учні отримують можливість побачити, як відбувається спілкування носіїв мови в реальних життєвих ситуаціях, що сприяє кращому засвоєнню лексики та граматики.

Розглядаючи класифікацію навчальних фільмів, ми з'ясували, що існують різні типи класифікації (за предметною областю, віковою категорією глядачів, рівнем їхньої наукової підготовки, а також за дидактичним призначенням), при цьому кожен тип фільмів відіграє свою роль у формуванні іншомовної компетентності учнів. Наприклад, тематика фільмів дозволяє зосередити увагу на різноманітних аспектах культури, суспільства та історії, що сприяє розвитку когнітивних і соціокультурних навичок учнів тощо. Таким чином, різноманітність форматів і типів фільмів забезпечує комплексний підхід до вивчення іноземної мови, де кожен вид фільмів виконує певну функцію в процесі навчання.

Наведено приклади опрацювання навчальних фільмів сайту «Deutsche Welle». У цьому контексті зазначено, що сайт пропонує широкий спектр мультимедійних ресурсів, що ідеально підходять для учнів 8-9 класів; на ньому не тільки представлені відеоматеріали, але й розроблені допереглядові та післяпереглядові вправи, що дають змогу перевірити рівень оволодіння навчальним матеріалом. На сайті продемонстровано матеріали, що враховують рівень володіння мовою та інтереси учнів, що є важливим фактором для досягнення успіху в навчанні. Наприклад, уроки з переглядом новин та інтерв'ю дозволяють учням не лише вивчати мову, а й отримувати актуальну інформацію про життя в Німеччині та світі, що сприяє розвитку їхньої лінгвокраїнознавчої компетентності. Завдяки використанню навчальних фільмів на платформі «Deutsche Welle», учні мають змогу підвищити свою мотивацію до навчання німецької мови, оскільки цей процес стає інтерактивним, захоплюючим і більш наближеним до реальних умов комунікації.

У висновку можемо зазначити, що використання навчальних фільмів у процесі формування іншомовної лінгвокраїнознавчої компетентності учнів 8-9 класів є ефективним. Фільми сприяють глибшому розумінню мови через її практичне застосування, дають можливість учням краще засвоїти мовленнєві структури, а також знайомлять з культурними та соціальними аспектами життя країни, мова якої вивчається. Водночас навчальні фільми, зокрема ресурси сайту «Deutsche Welle», надають чудову можливість для інтеграції сучасних мультимедійних технологій у навчальний процес, що сприяє підвищенню рівня іншомовної компетентності учнів.

Райська Еліна,

здобувачка вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ІГОР ДЛЯ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ В ЗЗСО

Низка наукових досліджень з методики навчання іноземних мов присвячена вивченню переваг використання ігор на уроках в ЗЗСО. Роль навчальної гри у процесі вивчення німецької мови, зокрема у формуванні лексичної компетентності, вивчали такі науковці: Л. Кочергіна, І. Павельчук, Т. Фічора, В. Шульган та інші. Стверджують, що використання ігор на уроках німецької в ЗЗСО сприяє створенню умов для використання мови, мотивує здобувачів середньої освіти брати участь і співпрацювати один з одним, оскільки навчальний матеріал є цікавим, корисним та захоплюючим, це може зменшити тривогу, створює можливості для практики мовних навичок і допомагає учням зберігати однакові зусилля в процесі вивчення іноземної мови.

Об'єкт дослідження – формування компетентності в говорінні на уроках німецької мови в ЗЗСО. *Предмет дослідження* – використання ігор на уроках

німецької мови як засобу формування компетентності в говорінні в середніх класах ЗЗСО.

У процесі написання курсової роботи була досягнута поставлена *мета* — розглянути мовні ігри як засіб формування компетентності у говорінні, обґрунтувати доцільність та ефективність використання ігрових елементів у навчанні німецької мови учнів середніх класів ЗЗСО. У результаті теоретичного дослідження було висвітлено актуальність використання ігрових методів у сучасному освітньому процесі. Зазначено, що гра сприяє підвищенню мотивації учнів, активізує їхню пізнавальну діяльність, знижує рівень тривожності при спілкуванні іноземною мовою, а також створює позитивну емоційну атмосферу на уроці.

У ході педагогічної практики проведено спостереження за навчальним процесом у середніх класах. Зазначено, що ігрові методи навчання є різноманітними і залежать від педагогічних цілей, рівня володіння мовою та організації навчального процесу; ігри можуть бути представлені як елементи, ситуації або вправи, і мають різну організацію залежно від кількості учасників та тривалості. Виокремлено кілька груп ігор, зокрема сюжетно-рольові та інтелектуальні, які потребують високих знань лексики для спонтанних висловлювань.

Було розроблено низку лексичних ігор, проведено інсценування мовних ситуацій, спрямованих на розвиток навичок усного мовлення, збагачення словникового запасу учнів, та, як результат — формування у них компетентності в говорінні. При створенні ігор враховувався віковий рівень учнів, їхні інтереси та навчальні потреби. Виявлено, що під час використання ігрових форм навчання зацікавленість учнів у вивченні німецької мови зростає. Було помічено, що під час проведення гри учні активніше беруть участь у виконанні завдань та охочіше висловлюються іноземною мовою.

Впровадження розроблених ігор під час активної виробничої практики дозволило перевірити їхню ефективність на практиці. Результати засвідчили позитивну динаміку в засвоєнні учнями лексичного матеріалу, підвищення їхньої

мовленнєвої активності та загального рівня зацікавленості у вивченні німецької мови. Згідно з результатами нашого дослідження, можна стверджувати, що використання гри як метод навчання забезпечує позитивний емоційний фон, підвищує мотивацію та зацікавленість учнів і вчителів, на відміну від монотонного виконання завдань, що часто призводить до втрати уваги і пасивної атмосфери в класі.

Доходимо висновку, що ігрові методи є ефективним інструментом у викладанні іноземної мови, особливо у середніх класах, де особливе значення має мотивація, емоційне включення та активна участь учнів у навчальному процесі. Організація уроків німецької мови з елементами зацікавленості залежить від правильної організації навчально-виховного процесу, педагогічної майстерності вчителя та його прагнення впроваджувати ефективні методи навчання. Використання інтерактивної ігрової діяльності допомагає підвищити якість навчання, дозволяючи організувати індивідуальну та групову роботу здобувачів середньої освіти за допомогою навчальних ігор. У подальшій професійній діяльності буде ефективним використання методів і прийомів для проведення уроків німецької мови із застосуванням елементів ігор з метою формування компетентності в говорінні.

Романюк Максим,

здобувач вищої освіти факультету іноземної філології (група Ang1-B21)

Кам'янець-Подільський національний університет ім. Івана Огієнка

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ПЛАТФОРМ ТА ВІДЕОХОСТИНГУ YOUTUBE НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ 5-7 КЛАСІВ В ЗЗСО

Актуальність застосування інтерактивних підходів у навчальному процесі полягає в необхідності вдосконалення системи освіти, а також у підвищенні

зацікавленості учнів у вивченні іноземних мов, зокрема, німецької мови. Застосування ефективних методів навчання сприяє не лише кращому засвоєнню навчального матеріалу, але й розвитку комунікативних навичок учнів.

Об'єктом дослідження є процес формування лексичної компетентності на уроках німецької мови в ЗЗСО.

Предметом дослідження є використання інтерактивних платформ та відеохостингу Youtube як засобів формування лексичної компетентності учнів 6 класів на уроках німецької мови в ЗЗСО.

Метою дослідження є вивчення особливостей застосування інтерактивних платформ та відеохостингу Youtube для формування лексичної компетентності здобувачів середньої освіти на уроках німецької мови.

Зазначено, що сучасний освітній процес дедалі більше орієнтується на цифровізацію та інновації, що відкриває нові можливості для викладання іноземних мов у закладах загальної середньої освіти. Використання інтерактивних технологій, онлайн-платформ та мультимедійного контенту значною мірою трансформує підхід до вивчення німецької мови, роблячи його більш ефективним, цікавим та доступним для здобувачів середньої освіти. Онлайн-платформи, такі як LearningApps, Wordwall, Liveworksheets, Quizlet, Duolingo тощо, надають широкі можливості для формування й удосконалення лексичної компетентності. Їх головними перевагами названо інтерактивність, наочність, персоналізований підхід до кожного учня, а також гнучкість у використанні – виконання завдань можливе будь-де і будь-коли. Завдяки гейміфікації (використанню елементів гри: завдань, рівнів, змагань, нагород), учні виявляють підвищену мотивацію до навчання, що сприяє глибшому засвоєнню матеріалу.

Створено завдання та вправи для формування лексичної компетентності учнів 6 класів на уроках німецької мови в ЗЗСО. Практика показала, що здобувачі середньої освіти активно залучаються до навчального процесу за умови використання сучасних цифрових інструментів. Зокрема, інтерактивні вправи

сприяли кращому засвоєнню лексики, розширенню словникового запасу, розвитку мовленнєвих навичок. Учні швидше запам'ятовували нові слова та могли використовувати їх у мовленні завдяки контекстуальному підходу, що реалізовувався через вправи на співвіднесення, переклад, складання речень, тестування тощо.

Особливо ефективним виявилось використання відеоматеріалів, які дозволяли учням зануритися в автентичне мовне середовище, почути правильну вимову, інтонацію, а також побачити слова та вирази в реальних життєвих ситуаціях. Перегляд відео на уроках передбачав попереднє ознайомлення з ключовою лексикою, виконання завдань на її активізацію, роботу з картками, вправи на розуміння змісту, обговорення побаченого, складання власних висловлювань.

Досвід проведення уроків із використанням сучасних онлайн-ресурсів засвідчив, що здобувачі середньої освіти сприймають навчання значно позитивніше, якщо воно має ігровий характер, візуально-практичне наповнення та чіткий зворотний зв'язок. Наприклад, самоперевірка відповідей або отримання миттєвого результату після проходження тесту сприяли самостійності, відповідальності та зацікавленості учнів у досягненні кращих результатів.

Однак, варто зазначити й певні труднощі, які виникали під час інтеграції ігрових та мультимедійних ресурсів у навчальний процес. Зокрема, іноді учні більше зосереджувалися на самій грі, ніж на змісті завдання, що знижувало ефективність вправ. Також спостерігалися випадки перевищення запланованого часу на виконання завдань, що впливало на ритм і логіку уроку. У зв'язку з цим, доходимо висновку про важливість дотримуватися методичного балансу: ретельно планувати тривалість і зміст завдань, поєднувати інтерактивні вправи з традиційними методами навчання, контролювати дисципліну та досягнення навчальних цілей.

Загалом, впровадження сучасних цифрових технологій у процес навчання іноземної мови дало змогу створити більш мотивуюче, динамічне та адаптивне освітнє середовище. Навчання ставало ближчим до реального життя, що є важливим компонентом формування мовної особистості учня.

Таким чином, можна зробити висновок, що використання інтерактивних і мультимедійних ресурсів під час навчання німецької мови в ЗЗСО є ефективним засобом розвитку лексичної компетентності здобувачів середньої освіти. Для досягнення найкращих результатів доцільно поєднувати новітні цифрові технології з традиційними методами викладання, формувати уроки з урахуванням вікових, психологічних та індивідуальних особливостей учнів, а також постійно аналізувати ефективність обраних інструментів навчання. Такий підхід не лише підвищує рівень іншомовної компетентності, а й сприяє розвитку навичок самостійного навчання, критичного мислення та цифрової грамотності – важливих складників сучасної освіти. Результати експериментального навчання показали, що використання інтерактивних ігор в навчальному процесі є надзвичайно результативним. Ігрові методи не лише покращують засвоєння знань, але й активно сприяють розвитку мовленнєвих навичок, викликають інтерес до навчання та формують позитивну психологічну атмосферу в класі.